

МАПА ПУТА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ

Јул 2024. године

ИЗЈАВА О ОДРИЦАЊУ ОДГОВОРНОСТИ. Овај документ је припремљен уз подршку Пројекта Америчке агенције за међународни развој Помоћи локалној управи (УСАИД/ЛГАА). Ставови и мишљења изражена у овом документу не одражавају нужно ставове УСАИД-а или Владе Сједињених Америчких Држава.

ОПШТИНА ТЕСЛИЋ
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ

Карађорђева бр. 18 Теслић Тел.: +387(0)53/411-500 факс: 053/411-541
www.opstinaleslic.com

Број: 02-022-60/24

Датум: 02.07.2024. године

На основу члана 88. Статута Општине Теслић („Службени гласник општине Теслић“, број 4/17), Начелник општине, доноси

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ МАПЕ ПУТА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ ОПШТИНЕ
ТЕСЛИЋ

I

Усваја се Мапа пута дигиталне трансформације Општине Теслић израђена у оквиру реализације Пројекта Америчке агенције за међународни развој Помоћи локалној управи (УСАИД/ЛГАА).

II

Мапа пута дигиталне трансформације Општине Теслић је стратешко-плански документ усмјерен на дигитализацију и дигиталну трансформацију како самог органа управе Општине Теслић, тако и дигитализације и модернизације начина остваривања услуга према физичким и правним лицима на територији општине Теслић.

III

Мапа пута дигиталне трансформације Општине Теслић из тачке I, представља саставни дио ове Одлуке, а доступан је јавности путем званичне интернет странице општине Теслић.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ

Милан Миличевић

ДОСТАВЉЕНО:

1. Одјељењу за општу управу
2. Одсјек за информисање (е-маил)
3. Архива Пројекта
3. Досије Начелника
4. Архива.

САДРЖАЈ

Садржај

1	УВОД И СВРХА МАПЕ ПУТА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ	6
2	ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДИГИТАЛНУ ТРАНСФОРМАЦИЈУ ЈАВНЕ УПРАВЕ.....	9
3	ИЗВРШНИ САЖЕТАК	18
4	МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП - КОРИШЋЕНА МЕТОДОЛОГИЈА	22
5	АНАЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД ПРОЦЈЕНЕ ДИГИТАЛНЕ СПРЕМНОСТИ	25
5.1	МЕНАџМЕНТ.....	25
5.2	ПРУЖАЊЕ УСЛУГА	28
5.3	ИНТЕРНИ ПРОЦЕСИ.....	30
5.4	ОРГАНИЗАЦИЈСКА КУЛТУРА И ВЈЕШТИНЕ ЗАПОСЛЕНИХ.....	32
5.5	ТЕХНОЛОШКА ИНФРАСТРУКТУРА	33
5.6	УПРАВЉАЊЕ ИНФРАСТРУКТУРОМ ПОДАТАКА	34
5.7	САЈБЕР БЕЗБЈЕДНОСТ, ПРИВАТНОСТ, ОТПОРНОСТ	36
5.8	ПРАВНА УСАГЛАШЕНОСТ.....	38
5.9	ИНОВАЦИОНИ ЕКОСИСТЕМ	39
6	ВИЗИЈА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ И ПРИОРИТЕТИ СА ИНДИКАТОРИМА	40
7	МЈЕРЕ И СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКТИ СА ИНДИКАТОРИМА.....	43
8	ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ, ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈУ	47
9	АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ТРИ ГОДИНЕ	48
10	ПРОЦЈЕНА ДИГИТАЛНЕ СПРЕМНОСТИ ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ.....	51
11	ПРИЛОГ 1: РАСПОРЕД ПОСЈЕТА.....	52
12	ПРИЛОГ 2: ЛИСТА СЛУЖБЕНИХ РЕГИСТАРА И ЕВИДЕНЦИЈА	53
13	ПРИЛОГ 4: СОФТВЕРСКИ АЛАТИ У ВЛАСНИШТУ ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ.....	59
14	ПРИЛОГ 5: ПОПИС ХАРВДЕРСКЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ.....	62
15	ПРИЛОГ 6: ОПРЕМЉЕНОСТ СЕРВЕР САЛЕ.....	63
16	ПРИЛОГ 7: ФРЕКВЕНЦИЈА ПРУЖАЊА СЕРВИСА ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ.....	64
17	ПРИЛОГ 8: ПОДЗАКОНСКИ АКТИ ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ	65

СКРАЋЕНИЦЕ

AI – Artificial Intelligence

API – Application Programming Interface

BPM – Business Process Modelling

ЦИК – Централна Изборна Комисија

DMS – Document Management System

ДОБ – Документ Оквирног Буџета

DRA – Digital Readiness Assessment

ESB – Enterprise Service Bus

G2G – Government to Government

G2C – Government to Citizens

G2B - Government to Business

GPS – Global Positioning System

HW – Hardware

IoT – Internet of Things

ИТ – Информационе технологије

ИКТ – Информационо-комуникационе технологије

ISO – International Organisation for Standardization

ISMS – Information Security Management System

LAN – Local Area Network

M3 – Мјесна Заједница

M2M – Machine to Machine

One-Stop-Shop– сервис који подразумијева пружање свих услуга везаних за остваривање одређених права на једном мјесту

Government-as-a-Whole— Свеобухватни орган јавне управе

CO – Скупштина Општине

Once-only princip— Концепт е-управе чији је циљ осигурати да грађани, институције и компаније само једном пруже одређене информације администрацији.

Digital-by-Default— Дигиталне услуге које су толико једноставне и прикладне да ће сви они који могу користити дигиталне услуге то изабрати, док они који не могу нису искључени.

SW – Software

ФБиХ – Федерација Босне и Херцеговине

РС – Република Српска

БД – Брчко Дистрикт

БиХ – Босна и Херцеговина

1 УВОД И СВРХА МАПЕ ПУТА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ

У склопу реформе јавне управе у правцу унапређења јавних услуга, Општина Теслић у сарадњи и уз подршку Пројекта помоћи локалној управи који финансира Америчка агенција за међународни развој (УСАИД) у Босни и Херцеговини приступила је изради Мапе пута дигиталне трансформације Општине Теслић усмјерене на дигитализацију и дигиталну трансформацију како самог органа управе Општине Теслић, тако и дигитализације и модернизације начин остваривања услуга и сервиса према физичким и правним лицима на територији општине Теслић.

Мапа пута дигиталне трансформације Општине Теслић (у даљем тексту: Мапа пута) је интегрални документ, који обухвата више системских компоненти:

- Процјену тренутне спремности Општине Теслић, односно процјену тренутних капацитета, хардверске и софтверске опремљености, вјештина запослених, културе рада и степена свјесности бенефита примјене информационо-комуникационих технологија за подршку у раду и реализацији циљева пословних процеса и модела у органу управе јединице локалне самоуправе у Босни и Херцеговини и ентитету Република Српска.
- Главни налаз, са идентификованим предностима, слабостима, приликама и пријетњама по 9 методолошких области дефинисаних одабраном методологијом рада, са јасним прегледом кључних недостатака и препорукама за њихово отклањање, како појединачно по областима, тако и кумулативно за цијели орган управе Општине Теслић.
- Стратешки дио, који све дефинисане слабости и прилике групише у стратешке циљеве према њиховој сродности и повезаности, а са циљем да се у оквиру дефинисаног временског оквира од 3 године уз ограничења доступних финансијских средстава из буџета Општине Теслић и потенцијалних донаторских средстава међународних организација, постигну брзе и видљиве побједе у смислу мјерљивог и видљивог унапријеђења рада Општине Теслић, како интерно са позиције запослених, тако и екстерно према корисницима услуга, првенствено физичким и правним лицима, односно грађанима и привреди, али и даље снажније повезивање са другим органима управе свих нивоа власти и електронске размјене података и информација потребних за извршавање задатака из њихових надлежности.
- Акциони план, који дефинише приоритете и мјере, који проистичу из претходно дефинисаних стратешких циљева са редослиједом и планом реализације у оквиру 3-годишњег плана рада и алокације ресурса потребних за њихову реализацију
- Буџет, који обухвата разраду потребних средстава и њихове изворе по пројектима, мјерама и приоритетима, те укупно за Акциони план.
- Прилози, који документују податке, анализе и директне интервјуе са руководством и запосленим Општине Теслић, са циљем да се на бази конкретних података проведе процјена, донесе главни налаз, дефинишу стратешки циљеви, приоритети и мјере и пројекти који из њих проистичу, и на тај начин дефинише реалан оквир који је могуће остварити у околностима тренутне спремности и капацитета.

Мапа пута дигиталне трансформације Општине Теслић се ослања на главне стратешке документе које израђује и усваја јединица локалне самоуправе у складу са Законом о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској, те другим законским и подзаконским актима који су важећи на територији ентитета Република Српска и на простору Босне и Херцеговине, а првенствено на Стратегију развоја Општине Теслић за период 2018-2027. за коју је добијено позитивно мишљење и одобрење Владе Републике Српске у складу са већ поменутиим законом о стратешком планирању, али и документе као што су годишњи и средњорочни (3-годишњи) планови рада, акциони планови за спровођење годишњих и средњорочних планова рада, упутстава за годишње и средњорочно планирање, годишњих буџета Општине Теслић, Документа оквирног (3-годишњег пројектованог) буџета, те докумената извјештаја о реализацији годишњих и средњорочних планова рада, односно извјештаја о реализацији буџета и других аката сличног типа који представљају основу за израду мјера учинка у развоју Општине Теслић. Осим поменутих, Општина Теслић треба да уважи или усвоји властите стратешке документе о заштити животне средине (интегрални документ, који обухвата стратешки оквир за заштиту и унапређење компоненти као што је заштита земљишта, вода, ваздуха, и других елемената животне средине) те стратешки документ о социјалној инклузији.

Преглед стратешких и других докумената које је усвојила Општина Теслић (начелник Општине или Скупштина Општине, зависно од типа докумената) доступан је јавно на службеној веб страници Општине Теслић у категорији [Документи](#).

Документ Мапа пута дигиталне трансформације Општине Теслић је израђен у склопу Пројекта Америчке агенције за међународни развој Помоћи локалној управи (УСАИД/ЛГАА), а између осталог, обухвата и постепену трансформација пословних процеса и модела пружања јавних сервиса и услуга из конвенционалног начина рада у електронски – дигитални облик рада у складу са потенцијалима које пружају модерна информационо-комуникациона рјешења, хардверски и софтверски алати и остале напредне технологије попут блоцкцаина и вјештачке интелигенције, а које подразумевају висок степен аутоматизације и које се ослањају на Интернет сервисе доступне грађанима и привреди. Нова визија начина на који јавни сектор пружа услуге грађанима, укључујући и јединице локалне самоуправе, позната је под јединственим називом е-Говернмент, односно електронска управа – е-управа¹.

Јавни сектор значајно касни у процесима дигитализације и дигиталне трансформације у односу на привреду, односно приватни сектор и у том смислу може представљати уско грло у процесу укупног напредовања друштва и економије у неком локалном подручју или држави у цјелини. Реформа јавног сектора, као један од предуслова даљег развоја демократског

¹ Појмови „електронска влада“ односно е-Говернмент и појам „дигитална влада“ нису једнаки и ради се о еволуцији основне идеје ангажовања ИКТ рјешења ради побољшања укупне ефикасности и смањење трошкова рада органа јавне управе. Ради поједностављена, у овом документу неће бити прављена разлика нити ће се на њој инсистирати.

друштва, препозната је у стратешким документима Европске Уније кроз Дигиталну агенду за Западни Балкан и појединачне националне акте, уважавајући чињеницу да су те реформе комплексан и дуготрајан процес који мора бити вођен интегрално и системски.

Општина² Теслић је партнерска јединица локалне самоуправе ЛГАА пројекта, у којем учествује са циљем подизања укупног квалитета услуга и сервиса које јавни сектор пружа према физичким и правним лицима ради укупног побољшања квалитета живота грађана на територији општине Теслић.

Јединице локалне самоуправе, укључујући и Општину Теслић, у склопу својих стратегија развоја усвојених у посљедњих пар година, препознале су важност постепене трансформације модела пословних процеса и унутрашње организације, постепеним увођењем електронских услуга и праћења пута докумената и процеса. Осим дигитализације, Општина Теслић је недвосмислено исказала амбиције да се значајни напори уложе у едукацију и тренинг запосленика, као и генералну промјену традиционално конзервативног става наспрам увођења дигиталних алата у систем рада, што је практично исказано кроз прихватање дигиталне трансформације као значајно шире синтагме од саме дигитализације, која обухвата све потребне законске и регулаторне реформе, улагање у едукацију и усвајање нових вјештина запосленика, усвајање позитивног става и промоцију идеје кроз демонстрацију бенефита почевши од олакшавања рада сваком индивидуалном запосленику до укупног унапријеђења ефикасности појединих организационих јединица и цијеле јединице локалне самоуправе, уз значајна смањења трошкова и повећања продуктивности рада. Осим наведених бенефита, дигитална трансформација јавне управе у коначници мора да исходује и повећање транспарентности рада органа јавне управе, а што даље доводи до повећања демократских капацитета друштва и демократизације кроз повећани утицај и надзор грађана над радом јавне управе и њихово активно учешће у процесу доношења одлука од јавног значаја.

Први корак у процесу дигиталне трансформације јавног сектора је провођење анализе тренутног стања и израде Процјене дигиталне спремности органа управе јединице локалне самоуправе (енгл. Дигитал Говернмент Реадинесс Ассесмент, ДГРА), и њених унутрашњих организационих јединица, ради припреме документа мапе пута дигиталне трансформације, уважавајући све њене специфичности, почевши од уставне или законске надлежности, хоризонталне и вертикалне позиције специфичног органа јавне управе у односу на друге органе управе, скупа пословних процеса који се одвијају у самом органу јавне управе, броја запосленика, њихове стручне оспособљености за коришћење ИКТ алата, генералне спремности за прихватање поменутих реформи, видљивости тих реформи, транспарентности у раду, постојања законског и регулаторног оквира за наведене реформе, те тренутне

² За потребе овог пројекта, великим словом „Општина“ означаваће орган јавне управе јединице локалне самоуправе, док ће се малим словом „општина“ подразумевати територија простора којим управља орган управе.

опремљености хардверских и софтверским алатима који се могу ангажовати у процесу дигитализације и дигиталне трансформације.

Документ Мапа пута дигиталне трансформације Општине Теслић у својој структури исказује методолошки оквир рада током овог пројекта, а обухвата двије основне фазе:

- ФАЗА 1: Деск-анализа и провођење упитника са непосредним увидом у тренутно стање и начин рада Општине Теслић.
- ФАЗА 2: Израда документа Мапа пута дигиталне трансформације Општине Теслић, који обухвата извјештај процјене спремности из ФАЗЕ 1, главне налазе и нумеричке оцјене дигиталне спремности јединице локалне самоуправе по методолошки дефинисаним областима, те дефинисање визије, стратешких циљева и из циљева произашлих мјера за период од 5 година, односно Акциони план за период од 3 године са процијењеним ресурсима неопходним за успјешну дигиталну трансформацију, укључујући буџет – финансијске ресурсе, али и друге ресурсе прије свега временски оквир и неопходни ангажман запослених у органу управе Општине Теслић.

2 ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДИГИТАЛНУ ТРАНСФОРМАЦИЈУ ЈАВНЕ УПРАВЕ

У овом поглављу ће бити презентована правна основа за провођење процеса дигиталне трансформације у јавној управи у Босни и Херцеговини, анализирајући постојање афирмативног правног и институционалног окружења које предвиђа поштовање законских и подзаконских прописа у областима управљања подацима, заштите података о личности и података са ознаком тајности или пословне тајне, али и напредних елемената аутентификације и ауторизације кроз механизме дигиталног потписивања, дигиталне идентификације, електронског пословања, заштите информационих система, припадајућих података и корисника услуга.

Ова област процјене дигиталне спремности подразумијева процјену спремности одређене институције да спроведе дигиталну трансформацију уз претходно рјешавање питања законских и подзаконских прописа релевантних за електронско пружање јавних услуга без физичког доласка корисника у објекте органа јавне управе, односно у којој мјери постојеће законодавно и институционално окружење јесте или није подршка дигиталној трансформацији јавних услуга.

Како је субјект ове процјене јединица локалне самоуправе у ентитету Република Српска у Босни и Херцеговини, утолико ће фокус ове анализе бити на релевантном правном оквиру на нивоу Босне и Херцеговине, односно ентитета Република Српска, а који директно утичу на начин и форму пословних операција јединице локалне самоуправе Општине Теслић. Ради поређења, и верификације интероперабилности, у мањој мјери ће се у овом поглављу дати и прегледи законских прописа и пракси које су успостављене у другом ентитету Федерација Босне и Херцеговине, те Дистрикту Брчку, односно које норме и праксе су успостављене на међународном нивоу, посебно законски оквир Европске Уније, са којим Босна и Херцеговина

и њени ентитети и Дистрикт Брчко треба да ускладе своје прописе у склопу процеса Стабилизације и придруживања Босне и Херцеговине Европској Унији. Неки примјери из регије Западног Балкана, а који су примјениви у Босни и Херцеговини такође ће бити презентовани као приједлози за будуће дјеловање и иницијативе на усклађивању, измјенама, допунама или усвајању нових законских и подзаконских аката, а са циљем да се отклоне евентуалне сметње за прелазак са конвенционалног физичког и папирног рада јавне управе у модерне дигиталне системе и електронске сервисе према физичким и правним лицима у складу са трендовима и очекивањима за постизање високог квалитета услуга у 21. вијеку.

Осим смањења оперативних трошкова и уштеде времена у провођењу поступака из надлежности јединица локалне самоуправе, успостава адекватног законског оквира кроз усвајање неопходних прописа, допринијеће засигурно транспарентности и поузданости у многим доменима из надлежности јединица локалне самоуправе, као што су доношење одлука о јавној потрошњи и процеси е-набавки. То надаље олакшава успоставу отвореног дигиталног тржишта и развој дигиталне економије, на којем би и јавни и приватни сектор могли квалитетно коегзистирати и пословати.

За потребе ове анализе, легислативни и регулаторни оквир обухвата цијели низ закона и из њих проистеклих правилника и других правних аката, који су од посебног значаја за дигиталну трансформацију јавне управе, али често и дигиталну трансформацију привреде и друштва у цјелини обзиром да физичка и правна лица скоро под обавезно врше интеракцију са јавном управом. Иако не постоји формални каталог законских аката који утичу на дигиталну трансформацију, ипак их угрубо можемо разврстати у четири главне групе:

- они који регулишу питања електронског потписа, електронског документа и електронског идентитета;
- они који регулишу питања заштите и безбједности података и слободе приступа информацијама;
- они који регулишу питања управног поступка, канцеларијског пословања, управних и административних такси и јавно-приватног партнерства;
- релевантни секторски закони и прописи.

Правни оквир за реформу јавне управе уопштено, а посебно за увођење е-управе е-сервиса, односно за улазак у процес дигитализације и дигиталне трансформације у владином сектору у Босни и Херцеговини обухвата све релевантне законе и подзаконске акте, правилнике, инструкције, судске праксе на бази постојећих пресуда, те постојеће документе секторских политика, стратешког оквира, како на нивоу Босне и Херцеговине тако и ентитета Републике Српске, Федерације Босне и Херцеговине и Дистрикта Брчко.

Када је у питању БиХ, иако је обавеза реформе јавне управе настала у оквиру Реформске агенде за Босну и Херцеговину у периоду 2015.-2018., сам процес је у пракси врло спор, те јавна управа и даље великим дијелом функционише као бирократски апарат, који је посљедишно врло неефикасан, а при томе и у великој мјери нетранспарентан.

Платформе за е-управу постоје на нивоу ентитета и тренутно углавном функционишу на са ограниченим бројем услуга:

е-Управа Федерација Босне и Херцеговине

Портал јавне управе Републике Српске

е-Управа Дистрикта Брчко

Политика развоја информационог друштва за Босну и Херцеговину за период 2017.-2021. (Службени гласник БиХ, бр. 42/17) представља важан политички оквир за дигиталну трансформацију јавне управе у БиХ. Због сложеног система расподеле надлежности између нивоа власти у Босни и Херцеговини, а у складу са уставом одређеним надлежностима, већина елемената који су дио акционог плана операционализације циљева за успостављање е-Управе у БиХ треба да се проведе на нивоу ентитета и Брчко Дистрикта, осим оног дијела који су изворне надлежности нивоа државе Босне и Херцеговине и њених институција.

Осим законског оквира који се директно тиче ИКТ сектора, сајбер безбједности и заштите података, постоји цијели низ других прописа који регулишу рад јавне управе и њихове процедуре, а који нису допуњени и измјењени тако да препознају електронски документ, електронски потпис и електронски печат, односно нису проведена ни основна усаглашавања са већ усвојеним законским актима који уређују и дозвољавају коришћење електронског потписа и електронског документа као валидне исправе.

Као главни елементи који ограничавају развој интерне и екстерне дигитализације у органима јавне управе појављују се државни и ентитетски закони о управном поступку (екстерна дигитализација, дигитални е-сервиси према физичким и правним лицима), односно ентитетски правилници/уредбе о канцеларијском пословању (интерна дигитализација, начин унутрашњег управљања списима и документима у провођењу управних и других поступака унутар органа јавне управе, као и начин вођења интерних доставних књига и других прописаних евиденција) те дио закона и подзаконских аката који прописују начин организације и чувања архивске и регистратурне грађе, а који врло ограничено и више опционално дозвољавају формирање електронске дигиталне архиве, али не и на начин да органе јавне управе ослобађа чувања оригиналне папирне архивске грађе. Одређене допуне су направљене у неколико посљедњих година, али доста закона и подзаконских прописа се мора прилагодити наведеним законима, на начин да се измјене досадашње вишедеценијске праксе, које су више предмет навике него што имају суштинску важност.

Неки од примјера за то су инсистирање на својеручном потпису код инспекцијског надзора чиме се онемогућава примјена електронског (квалификованог) потписа или било којег другог начина напредне аутентификације субјекта надзора тако и самог инспектора који проводи надзор, те беспотребност преласка са обичног печата на електронски печат, гдје би практичније било избацити печат из употребе као нивоа идентификације правног лица, те га замијенити провјером електронског квалификованог потписа лица овлашћеног за заступање правног лица. Поменуте провјере могу се аутоматизовати кроз крос-провјере електронских

регистара физичких лица и идентификационих документа у Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине (ИДДЕЕА) и њеном упоредбом са листом лица овлашћених за заступање у Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге Републике Српске (АПИФ РС) која управља јединственим информационим системом Регистром пословних субјеката Републике Српске (РПС РС), те на крају са издаваоцем електронског квалификованог потписа, односно са сертификацијским тијелом које издаје електронски квалификовани потпис, минимално акредитовано од Агенција за акредитацију Босне и Херцеговине, а пожељно акредитовано и за простор Европске Уније, односно које је регистровано у Министарству комуникација и транспорта Босне и Херцеговине у Канцеларији за надзор и акредитацију овјерилаца, гдје се води Регистар овјерилаца са сједиштем у Босни и Херцеговини, акредитованих овјерилаца и овјерилаца са сједиштем у другим државама за чије потврде гарантује овјерилац са сједиштем у Босни и Херцеговини – што повлачи да је такав електронски квалификовани потпис у потпуности валидан на територији Босне и Херцеговине,. На територији ентитета Република Српска, и Министарство за научно-технолошки развој, високо образовање и информационо друштво³ Републике Српске, онда на територији Републике Српске и евентуално препознато у Босни и Херцеговини.

Правни оквир, који омогућава прелазак на свеобухватно безпапирно електронско пословање органа јавне управе у Босни и Херцеговини, па самим тим и јединица локалне самоуправе у Републици Српској, а тиме и Општине Теслић, огледа се у неколико закона и подзаконских аката на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини, како слиједи:

- Закон о електронском потпису Босне и Херцеговине, усвојен на 85.сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ одржаној 18.09.2006.године и 63.сједници Дома народа Парламентарне скупштине БиХ од 20.09.2006.године (Службени гласник БиХ, бр. 91/06)
- Закон о електронском документу Босне и Херцеговине, усвојен на 69.сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ одржаној 03.07.2014.године и на 39.сједници Дома народа Парламентарне скупштине БиХ одржаној 10.07.2014.године (Службени гласник БиХ, бр. 58/14)
- Правилник о мјерама и поступцима употребе и заштите електронског потписа, средстава за формирање електронског потписа и система сертификације у Босни и Херцеговини, усвојен на 89.сједници Савјета министара Босне и Херцеговине од 25.01.2017.године (Службени гласник БиХ, бр. 14/17)
- Закон о архивској грађи и Архиву Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, број 16/01);

³ Предметно министарство је у тренутку писања овог документа у процесу свог реструктурирања, гдје се из министарства издваја област „информационог друштва“ и формира посебна Агенција за информационо друштво Републике Српске.

- Закон о управном поступку Босне и Херцеговине (Службени гласник, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16)
- Одлука о канцеларијском / уредском пословању у институцијама Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, бр. 74/14);
- Упутство о начину вршења канцеларијског / уредског пословања у институцијама Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, бр. 30/15, 7/16 и 52/16).
- Закон о електронском потпису Републике Српске, усвојен на сједници Народне скупштине Републике Српске одржаној 10.12.2015.године (Службени гласник Републике Српске, бр. 106/15, 83/19), којим је стављен ван снаге претходно важећи Закон о електронском потпису Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, бр. 59/08, 68/13), али којим је предвиђено да сви подзаконски акти усвојени у вези са претходном верзијом закона остају на снази до усвајања нових ако исти нису у супротности са одредбама новог закона.
- Закон о електронском документу Републике Српске, усвојен на сједници Народне скупштине Републике Српске одржаној 10.12.2015.године (Службени гласник Републике Српске, бр. 106/15), којим се ставља ван снаге претходно важећи Закон о електронском документу Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, бр. 110/08).
- Закон о архивској дјелатности Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, бр. 119/08)
- Закон о општем управном поступку Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, бр. 13/02, 87/07, 50/10, 66/18)
- Уредба о канцеларијском пословању републичких органа управе (Службени гласник Републике Српске, бр. 08/20)

Главни регулаторни елементи за успостављање е-Управе у Босни и Херцеговини, на свим нивоима обухватајући државне институције, институције ентитета Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Дистрикта Брчко, те кантоналне институције у Федерације и све јединице локалне самоуправе у Босни и Херцеговини, су:

1. Стратешки оквир за реформу јавне управе 2018-2022 и Акциони план, усвојен Одлуком о усвајању Стратешког оквира за реформу јавне управе у Босни и Херцеговини 2018 - 2022. Савјета министара Босне и Херцеговине на 155.сједници од 25.09.2018.године (Службени гласник БиХ, бр. 85/18); продужено важење Стратешког оквира до 2027.године Одлуком о допуни одлуке о усвајању Стратешког оквира за реформу јавне управе у Босни и Херцеговини 2018.-2022. Савјета министара Босне и Херцеговине усвојеној на 56.сједници одржаној 26.10.2022.године (Службени гласник БиХ, бр. 78/22)
2. Систем електронског потписа;
3. Оквир интероперабилности.

Ови елементи биће детаљно описани у склопу овог поглавља у наставку и представљају главне правце стратешког планирања и морају бити уважени у склопу планирања активности

у процесу дигиталне трансформације јединица локалне самоуправе у Босни и Херцеговини, па и Општине Теслић.

СТРАТЕШКИ ОКВИР

Реформа јавне управе у БиХ је уређена Стратешким оквиром и акционим плановима за реформу јавне управе у БиХ. Одлуком Савјета министара БиХ из 2004. године успостављена је Канцеларија координатора за реформу јавне управе (енгл. Публиц Администратион Реформ Цоординатор'с Оффице - ПАРЦО), а његова улога је да координише реформске активности између Савјета министара Босне и Херцеговине, ентитетских влада Владе Федерације Босне и Херцеговине и Владе Републике Српске и Владе Дистрикта Брчко, блиско сарађујући са Делегацијом Европске комисије у Босни и Херцеговини.

Реформска област е-Управа, која је у надлежности предметне Канцеларије координатора обухвата неколико дијелова:

- *Опште политике, прописи и стандарди:* нагласак је стављен на успостављање система за акредитацију и надзор овјерилаца дигиталних потврда као темељног услова за развој електронског пословања. Односи се и на активности на подручју информационе безбједности и управљања ризиком, те је предвиђено и усвајање стандарда за ИТ набавке који би допринијели рационализацији јавних набавки на подручју ИТ опреме и услуга.
- *Јачање капацитета:* односи се на јачање људских капацитета у области е-Управе уз успостављање централне јединице за е-Управу на свим нивоима власти.
- *Информационо-комуникациона инфраструктура:* односи се на питања мрежа, пружалаца мрежних услуга, податковних центара итд.
- *Информациони системи, е-Портали и е-Услуге:* подразумева успостављање оквира интероперабилности, те електронских сервиса и услуга према грађанима, пословним субјектима, али и између институција власти. Циљ је успостава јединствених портала е-Управе поштовањем принципа „све-на-једном-мјесту“ и „нема-погрешних-врата“.

Акционим планом за реформу јавне управе у БиХ су у оквиру сваке од области јасно дефинирани конкретни циљеви.

СИСТЕМ ЕЛЕКТРОНСКОГ ПОТПИСА И БЕЗПАПИРНО ПОСЛОВАЊЕ

За потпуну функционалност е-Управе неопходно је успостављање система електронског потписа, чији развој је почео још 2004. године када је усвојен сет државних стратешких докумената (Политика развоја информационог друштва БиХ, Стратегија развоја информационог друштва, Акциони план информационог друштва БиХ), који су предвиђали промоцију и развој ИКТ сектора. Потом, 2006. године услиједило је усвајање Закона о електронском потпису у БиХ и Закона о електронском правном и комерцијалном промету у БиХ а 2014. године је усвојен Закон о електронском документу. У бити, електронски потпис у БиХ постоји, као и Канцеларија за надзор и акредитацију овјерилаца, а успостављен је и регистар овјерилаца.

Предуслов за потпуну функционалност система електронског потписа у БиХ јесте усвајање ажурираног закона о електронском потпису усклађеног са ЕУ Регулацивом о електронској идентификацији и услугама повјерења (енгл. *EU Regulation on Electronic Identification and Trust Services, eIDAS*) (формално: *Регулацион (ЕУ) Но 910/2014 оф тхе Еуропеан Парлиамент анд оф тхе Цоунцил оф 23 Јулу 2014 он електрониц идентификацион анд тrust сервисес фор електрониц трансактионс ин тхе интернал маркет анд репеалинг Дирецтиве 1999/93/ЕЦ*).

Као примјер добре праксе, нацрт Закона о електронском потпису Федерације Босне и Херцеговине усвојен је на Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине у фебруару 2020. године, и у потпуности је усклађен са важећом еИДАС ЕУ директивом.

У складу с наведеним, неопходно је да законска регулатива која регулише електронски потпис у БиХ буде међусобно усаглашена и усклађена на различитим нивоима власти, а у исто вријеме усклађена с прописима еИДАС директиве (закони о електронском потпису, електронском документу и електронској идентификацији/идентитету) да би се обезбиједила потпуна интероперабилност органа јавне управе у Босни и Херцеговини и обезбиједили предуслови за њихово увезивање за размјену података по службеној дужности.

ОКВИР ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТИ

Реформа јавне управе у БиХ подразумијева обједињавање процеса у интегрисани дигитални систем, за шта је неопходно повезати различите нивое администрације. Наиме, електронски регистри и сервиси функционирају на начин да се креирају базе података свих грађана и пословних субјеката, те да наведене базе „међусобно комуницирају“ омогућавајући упосленицима институција јавне управе приступ оним подацима који су неопходни за пружање услуге. Све ово подразумијева успостављање интероперабилности у систему јавне управе у БиХ, обухватајући и ниво државе и ентитета, као и нижих нивоа управе на нивоу кантона, градова и општина.

По питању успостављања интероперабилности није урађено много, те је практично једино у ентитету Федерација Босне и Херцеговине овај процес завршен и прилагођен препорукама Европске Уније.

Република Српска нема усвојену сличну одлуку, па у вези с тим, неопходно је постизање интероперабилности услуга у јавним институцијама на свим нивоима власти, а за шта је потребно ускладити законску регулативу, те утврдити начине повезивања заједничких и појединачних инфраструктура у кохерентну цјелину.

Оно што је посебно потребно нагласити јесте да се интероперабилност за сваку услугу успоставља кроз споразуме и протоколе који регулишу све аспекте сарадње између институција, од правне, процесне, до техничке. Другим ријечима, иако су оквири интероперабилности усвојени на државном и ентитетским нивоима, они не обавезују институције да размјењују податке преко система владиног сервиса (*Говернмент Сервице Бус - ГСБ*).

С тим у вези, значајан напредак би представљало успостављање механизма за управљање и координацију дигиталном трансформацијом јавне управе, тј. успостављање системског приступа дигиталној трансформацији на ентитетским нивоима, уз усклађивање система са оним на државном нивоу.

ОСТАЛА ЗАКОНСКА И ПОДЗАКОНСКА РЈЕШЕЊА

Поред неусклађености законских рјешења по питању е-потписа, и у другим законским рјешењима постоји неусаглашеност, те недостаци које је неопходно превазићи и ријешити како би се е-Управа могла имплементирати у потпуности. Закони, који регулирају управне поступке (ентитетски и на нивоу државе), закони и прописи који регулирају канцеларијске процедуре у јавним институцијама, те посебни секторски закони, морају бити усаглашени по питању електронских услуга. Осим тога, неопходно је њихово прилагођавање како би исти препознали систем е-Управе и електронског комуницирања, обзиром да се неким законима и прописима захтијева предавање докумената у физичком облику (што и уз функционалност електронског потписа подразумијева немогућност аутоматизације процеса), те инсистира на физичком својеручном потпису и/или печату.

У контексту наведеног, трансформација институција јавне управе подразумијева и неопходно унапријеђење управно-правног оквира за шта је потребна имплементација системског пакета мјера и активности предвиђених Акционим планом за реформу јавне управе, а посебно унаприједити законе о управном поступку (ЗУП), Закон о заштити личних података (Службени гласник БиХ, бр. 49/06, измјене и допуне 76/11, исправка измјене и допуне 89/11), и Закон о слободи приступа информација (Службени гласник БиХ, бр. 28/00, 45/06, 102/09, 62/11, 100/13).

ИНСТИТУЦИОНАЛНА ОСНОВА

Институционални оквир е-Владе у БиХ карактеризира фрагментација и одсуство системског приступа дигиталној трансформацији, што доприноси некохерентности укупног система, а посљедишно и на резултате у виду доступности јавних услуга електронским путем као и на квалитет самих услуга. Како је већ наведено, надлежности и институционални оквир су подијељени на више нивоа, а у недостатку ефикасне координације, како хоризонталне, тако и вертикалне, реформа јавне управе постаје врло спор процес.

Напредак дигиталне агенде је евидентнији у Републици Српској, него је то случај у Федерацији БиХ можда највише због комплекснијег уређења ФБиХ и постојања надлежности и додатних органа јавне управе кантона са којим се додатно мора ускладити ентитетски нивоу у ФБиХ. Стога је неопходно усвојити системски приступ и визију е-Управе на нивоу ФБиХ уз унапријеђење институционалног оквира и механизма (обавезујуће) координације.

Управо због одсуства системског приступа на нивоу ентитета, евидентна је дигитална трансформација на нивоу појединачних институција и/или услуга је тренд који не треба представљати препреку системском рјешењу на нивоу ентитета или државе, већ управо покретач реформе. Неке институције су имплементирале затворене системе за пружање

услуга у њиховој надлежности путем интернета у форми хибридног система (нпр. Пореске управе ФБИХ и РС), тако да су одређени дијелови процесе дигитализирани, што представља позитиван помак ка аутоматизацији и потпуној е-Управи.

СПЕЦИФИЧНОСТИ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Јединица локалне самоуправе (општина или град, односно сложени град са више општина) је дефинисани ниво власти у владином сектору, која обавља послове и задатке из своје изворне надлежности и повјерене послове виших нивоа власти, као што су уобичајено инспекцијски послови.

Предметна јединица локалне самоуправе Општина Теслић се налази у саставу ентитета Република Српска у Босни и Херцеговини, те у том смислу њен положај и надлежности су уређене Законом о локалној самоуправи Републике Српске (Службени гласник РС, бр. 97/16, 36/19, 61/21). Овај закон уређује систем локалне самоуправе, дефинише попис јединица локалне самоуправе које се налазе у склопу ентитета Република Српска, начине и услове њиховог формирања, (изворне) послове локалне самоуправе, органе локалне самоуправе, међусобне односе скупштине локалне самоуправе и (директно изабраног) градоначелника или начелника општине, рјешавање питања имовине и финансирања јединица локалне самоуправе, акте и јавност рада органа јединице локалне самоуправе, поступак надзора над радом органа јединица локалне самоуправе, облике непосредног учешћа грађана у локалној самоуправи, међусобну сарадњу јединица локалне самоуправе, однос јединица локалне самоуправе са републичким органима управе, начине заштите права јединица локалне самоуправе, као и сва друга питања од значаја за остваривање права и дужности јединица локалне самоуправе на територији Републике Српске, дефинисане претежно на нивоу ентитета Републике Српске, те на БиХ нивоу, а који омогућавају или онемогућавају улазак у процес дигиталне трансформације јавне управе, а самим тиме и Општине Теслић.

Општина Теслић, као јединица локалне самоуправе у ентитету Република Српска, нема надлежности да уређује питања која се регулишу законима и уредбама Владе Републике Српске, а тичу се легислативе и регулативе која уређује увођење електронских сервиса и услуга, електронског документа, односно електронског потписа и печата било за правна тако и физичка лица – грађане, па самим тим не постоји простор да директно учествује и доприноси унапријеђењу законског и регулаторног оквира, осим евентуално путем иницијатива према вишим нивоима власти.

Осим тога, Општина Теслић мора ускладити свој рад и са прописима на нивоу Босне и Херцеговине из надлежности који регулише државни ниво, као што је питање заштите података и приватности, првенствено исказано кроз Закон о заштити личних података (Службени гласник БиХ, бр. 49/06, 76/11, 89/11-испр.) којим се оснива и Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини, са јасним мандатом и надлежностима, па самим тим Општина Теслић има обавезу поступити и по другим подзаконском прописима, инструкцијама, мишљењима и рјешењима Агенције, односно омогућити инспекцијски

надзор од стране овлашћених лица Агенције и поступити по рјешењима и наредбама Агенције.

Општина Теслић је у законској обавези да своје пословање прилагоди законским и подзаконским актима који третирају начин рада органа управе, а усвојени су на нивоу Босне и Херцеговине (неки од прописа усвојених на нивоу Босне и Херцеговине третирају искључиво институције на нивоу Босне и Херцеговине, али у техничком смислу препоручује се да се добре праксе уваже иако нису обавезујуће, да би се по потреби, обезбиједила интероперабилност у будућим фазама интеграције и електронске службене размјене информација између органа управе свих нивоа власти у Босни и Херцеговини), а већински на нивоу ентитета Република Српска.

3 ИЗВРШНИ САЖЕТАК

Документ Мапа пута дигиталне трансформације Општине Теслић обухвата процјену тренутног стања, налаза, препорука и потенцијала за дигитализацију и дигиталну трансформацију Општине Теслић кроз 9 дефинисаних области како слиједи:

1. МЕНАЏМЕНТ
2. ПРУЖАЊЕ УСЛУГА
3. ИНТЕРНИ ПРОЦЕСИ
4. ОРГАНИЗАЦИЈСКА КУЛТУРА И ВЈЕШТИНЕ ЗАПОСЛЕНИХ
5. ТЕХНОЛОШКА ИНФРАСТРУКТУРА
6. УПРАВЉАЊЕ ИНФРАСТРУКТУРОМ ПОДАТАКА
7. САЈБЕР БЕЗБЈЕДНОСТ, ПРИВАТНОСТ, ОТПОРНОСТ
8. ПРАВНИ ОКВИР
9. ИНОВАЦИОНИ ЕКОСИСТЕМ

Кроз анализу доступних података о самој Општини Теслић, важећег Статута Општине Теслић, актуелног важећег Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста у Општини Теслић (са свим измјенама и допунама), те Закона о локалној самоуправи Републике Српске (са свим измјенама и допунама), и других законских и подзаконских аката на нивоу ентитета Република Српска и државном нивоу Босне и Херцеговине, извршена је квалитативна анализа тренутног стања дигиталне зрелости Општине Теслић и постојеће законске основе, која је предуслов за афирмативно провођење процеса системског, стратешког и поступног преласка пружања екстерних сервиса и интерне кореспонденције са конвенционалног папирног облика у дигиталну безпапирну раван.

Кроз непосредне посјете консултанта, интервјуе са запосленим и руководиоцима организационих јединица у Општини Теслић, проведена је анализа тренутног стања

дигитализације јавне управе, тренутне хардверске и софтверске опремљености, те степена дигиталних вјештина запослених Општине Теслић и њихове спремности на прихватање нових информационо-комуникационих алата за подршку у пословним активностима, односно прихватање нове културе рада и комуникације.

Преглед посјета и правног оквира релевантног за овај процес дат је у Поглављу 11: ПРИЛОГ 1: РАСПОРЕД ПОСЈЕТА.

Кључни налази проведене Процјене дигиталне спремности Општине Теслић су следећи:

- Општина Теслић и њено руководство на челу са начелником Општине Теслић, исказало је у контексту Босне и Херцеговине надпросјечну посвећеност и стратешку опредељеност да покрене и унаприједи степен дигитализације имплементацијом модерних информационо-комуникационих алата за подршку редовним пословним процесима и дигиталну трансформацију културе рада, кореспонденције са физичким лицима – грађанима и са правним лицима – привредом, али и другим органима јавне управе у владином сектору на свим нивоима власти. У прилог томе иде и чињеница да је Општина Теслић већ урадила цијели низ пројеката у сфери интернет дигитализације и дигиталне трансформације, тако да се може констатовати да је предметна јединица локалне самоуправе већ проводи процес дигиталне трансформације. Стога, са аспекта оцјене менаџмента, односно лидерства и политичке опредељености Општина Теслић може да се оцјени највишом оцјеном. Општина Теслић нема стратешки оквир дигиталне трансформације међутим има јасну визију са циљевима гдје жели бити у следећих пар година. Развој овог документа доприноси Општини Теслић да сагледа оно што је до сада урађено, затим властите интерне капацитете за наставак процеса, да идентификује приоритете и прилике за брзу побједу, те успостави формални стратешки оквир процеса дигиталне трансформације за период од наредних 5 година. Из наведеног, намеће се да је примарни наредни корак у Општини Теслић усвајање Мапа пута дигиталне трансформације Општине Теслић, и њено усклађивање са постојећом Стратегијом развоја општине Теслић 2018-2027, гдје се у СТРАТЕШКОМ ЦИЉУ 2: ИЗГРАДИТИ ЛОКАЛНУ ЗАЈЕДНИЦУ КОЈА ОМОГУЋАВА ИНТЕГРИСАН; ДИНАМИЧАН И ПРИВЛАЧАН АМБИЈЕНТ ЗА СВЕ ГРАЂАНЕ, ПРИОРИТЕТ 2.1: ПОБОЉШАТИ ЕФИКАСНОСТ РАДА ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ може пронаћи МЈЕРА 2.1.1. – Побољшање административних капацитета. Кроз даљње анализе биће процијењена вриједност пројекта дигиталне трансформације, потенцијални извори финансирања из донаторских средстава, а такођер ће бити сагледани регионални пројекти и пројекти међународних институција, те могућности интеграције предметних пројеката у динамичан, флексибилан и скалабилан дигитални систем јавне управе.
- Постојећа информационо-комуникациона инфраструктура, хардверска и софтверска опремљеност Општине Теслић је у контексту Босне и Херцеговине и већине јединица локалне самоуправе просјечна, и дјелимично одговара потребама процеса дигиталне трансформације. Општина Теслић има службену веб страницу на домену <https://www.opstinateslic.цом> која је ажурна и на њој се објављују вијести о раду начелника Општине Теслић, Скупштине Општине Теслић, посјете и друге активности на подручју општине Теслић, за које се процјењује да су од интереса јавности. На веб страници Општине Теслић не постоји посебна рубрика гдје физичка и правна лица могу на једном мјесту пронаћи све обрасце за подношење захтјева за услугама које пружа Општина Теслић, нити електронски обрасци за електронско подношење

захтјева нити ПДФ верзије за намјену штампања и физичког предавања, осим дјелимично на службеној веб страници у категорији Документи, али свега пар образаца који не покривају све услуге. Општина Теслић има имплементирану услугу еЦитизен (реализовао УНДП, Канцеларија у Босни и Херцеговини у склопу пројекта МЕГ-ИИ⁴) као нека врста претече будућег е-Портала. Општина Теслић користи веб страницу и за унапређење транспарентности у разним категоријама као што су Инфо, Јавне набавке, те упутства за приступ информацијама. Напредних електронских сервиса на службеној веб страници нема нити постоји електронска кореспонденција са физичким или правним лицима или другим органима управе, односно не постоји еПисарница за заступање поште, захтјева и других формалних облика комуникације са органом јавне управе.

- У вези са хардверском опремљености, Општина Теслић је доставила прецизне информације о броју радних рачунарских јединица, штампача, скенера и копир машина, те преглед информација о другој мрежној опреми и стању сервер сале. Хардверска опремљеност Општине Теслић за улазак у процес Дигиталне трансформације је изнадпросјечна, те је препоручено додатно радити на опремању Општине Теслић серверским капацитетима, појачавању капацитета за похрану дигиталних докумената, аутоматима за специјалне услуге (нпр. аутоматско копирање и овјера докумената), професионалним комбинованим уређајима штампач/скенер/копир са капацитетом за више десетина или евентуално стотина листова који могу бити конвертовани из папирног у дигитални облик са функционалношћу аутоматског препознавања карактера (ОЦР - Оптицал Цхарактер Рекогнитон) као и другом опремом која може омогућити бржи и ефикаснији рад запосленика органа јавне управе. Персоналне компјутерске радне станице су дјелимично замијењене и постоји неписани план занављања који се у складу са могућностима Општине Теслић и који се у пракси проводи.
- Софтверска опремљеност Општине Теслић је изнадпросјечна у контексту Босне и Херцеговине и доприноси унапређењу пословних процеса и укупног процеса дигиталне трансформације. Остварење циља „дигитално по дефиницији“ (енгл. „Дигитал-бу-Дефаулт“) није реално у овој фази ИКТ спремности. Општина Теслић посједује одређене софтверске алате дате у прегледу у Поглављу 13: ПРИЛОГ 4: СОФТВЕРСКИ АЛАТИ У ВЛАСНИШТУ ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ са ограниченим и повремено неприлагођеним функционалностима спрам реалних потреба и пословних процеса, што често изазива отпор запосленика и избјегавање коришћења истих, фаворизовањем конвенционалног начина рада у папирној форми. Због нејасног формалног уређења области, постоје ситуације и потенцијални изазов да се избјегне дупло вођење предмета и пословања кроз папирну конвенционалну форму упоредо са повременим изолованим дигиталним начином рада у неким сегментима рада органа управе, а што потенцијално може бити и корак уназад за запослене и повећати њихов отпор према дигиталним иновацијама. За успјешност дигиталне трансформације, посебно дијела интерне дигитализације, али и као предуслов за отварање дигиталних - електронских сервиса према физичким и правним лицима и другим органима јавне управе, уведен је Систем за управљање документима (енгл.

⁴ МЕГ – Муниципалитет Енвиронмент Говернанце

Документ Манаџмент Систем, ДМС) у Општину Теслић и непосредним увидом је утврђено да је исти само дјелимично искоришћен у пословним активностима Општине Теслић, при чему је индикативно да га неке од организационих јединица никако не користе и имају изражен негативан став. Систем за управљање документима ДоцуНова, који је реализован, посједује све потребне функционалности, обухватајући праћење тока и статуса документа, али и саме документе – тамо гдје запослени уносе електронске датотеке документа, са могућношћу едитовања и рада на самом документу, са теоретском могућношћу да ти исти документи у перспективи буду и електронски потписани у интерној комуникацији бар електронским неквалификованим потписима, а касније и екстерно према физичким и правним лицима, односно другим органима јавне управе примјеном електронских квалификованих потписа неког од регистрованих овјерилаца електронских потписа у Босни и Херцеговини. Осим наведеног, Систем за управљање документима углавном прати пословне процесе у пракси, што позитивно утиче на даљи процес дигитализације и дигиталне трансформације.

- Општина Теслић је усвојила Стратегију развоја Општине Теслић за период 2018.-2027., усаглашену са Законом о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској (Службени гласник Републике Српске, бр. 63/21), усвојен 13.07.2021.године и Уредбом о стратешким документима у Републици Српској (Службени гласник Републике Српске, бр. 94/21), коју је усвојила Влада Републике Српске на 140.сједници одржаној 07.10.2021.године. Преглед свих стратешких докумената релевантних за Општину Теслић доступни су дјелимично путем службене веб странице Општине Теслић у рубрици Документи. У предметној Стратегији, Општина Теслић је предвидјела већ поменути мјеру ојачавања информатичких капацитета, и волумен те мјере више је усмјерен посебно на успостављање ГИС – Географског информационог система као основе за унос географских података о имовини, па чак и комуналних сервиса у имплементацији Паметног града, и података за праћење возила јавног саобраћаја у реалном времену и других комуналних и других услуга, које имају пресудну географску одредницу. Плански приступ дигиталној трансформацији у овом тренутку не постоји, као ни мјерљиви индикатори за праћење напретка у овој области. Из тренутне анализе нејасно је да ли постоји било какав план дигитализације јавних услуга и комуналних послова и начина на који би орган управе био укључен у управљање и надзор јавних предузећа чији је оснивач Општина Теслић.
- Општина Теслић, према прикупљеним информацијама, посједује Мапу пословних процеса у формалном облику кроз документ ФУК – Финансијско управљање и контролу. Процјена ризика за пословне процесе постоји. Мапа пословних процеса, односно Пут документа морају бити експлицитно утврђени ради ажурирања и подизања функције Система за управљање документима са опцијом праћења тока документа кроз орган јавне управе, од тачке уласка документа у улазну пошту на Писарници до тренутка потписивања овлашћеног лица, и отпреме излазног документа кроз излазну пошту на Писарници.
- Процијењени степен информатичке писмености запослених Општине Теслић се налази у распону 70-80%, при чему сви запослени у Општини Теслић посједују рачунар и додијељену е-маил адресу коју углавном сви користе за интерну комуникацију и кореспонденцију са странкама. Коришћење других алата, укључујући дијељене дискове, Систем за управљање документима, алате за финансијске процесе и друге алате, користи ограничен број запосленика, углавном зависно од организационе јединице до организационе јединице. Неке организационе јединице имају

софтверске алате или приступ другим софтверским алатима виших нивоа власти, за којим у току вођења управних поступака и других радњи из своје надлежности, запослени Општине Теслић имају објективну потребу приступа.

- У склопу функционисања Општине Теслић, као интегрални дио система, појављују се мјесне заједнице као географски дислоцирани субјекти, који имају потребу за увезивањем са Општином Теслић у дигиталној равни, односно опремањем хардверским и софтверским ресурсима потребним за пружањем услуга грађанима. Дигитализација Писарнице (еПисарница), уз имплементацију квалификованих дигиталних потписа начелника Општине Теслић и руководиоца организационих јединица са правом кореспонденције према трећим субјектима, омогућила би интерну дигиталну безпапирну кореспонденцију између запосленика индивидуално, односно између организационих јединица са аутоматизацијом вођења интерне доставне књиге и других евиденција у складу са прописима о канцеларијском пословању, али и постепени прелазак на екстерну дигиталну комуникацију и имплементацију дигиталних сервиса, па у коначници и вођење дигиталних списа за управне поступке, а што је предвиђено посљедњим измјенама и допунама прописа у области општег управног поступка.
- Општина Теслић је тренутно на релативно изнадпросјечном нивоу дигиталне спремности, али се може очекивати брзи напредак у тој области обзиром на активне и у непосредној будућности планиране пројекте и активности. Обзиром на то да Општина Теслић тек треба да започне процес оснаживања интерних ИКТ капацитета, утолико ни количина дигитализованих података није значајна, нити су ти подаци на било који начин доступни изван затвореног система органа управе, па је и процјена ризика од сајбер напада и злоупотреба у дигиталној равни сразмјерно мала. Ипак, како Општина Теслић буде проводио процес дигиталне трансформације, упоредо ће бити потребно проводити процјену ризика, те прилагодити ниво сајбер безбједности, превенције, капацитета опоравка, односно отпорности у цјелини, те прописати начин рада са подацима са циљем да се заштите подаци са ознаком података о личности или података са ознаком пословне или службене тајне или други тип осјетљивих података са ограниченим приступом.
- Општина Теслић је дјелимично усвојила интерне правне акте који регулишу елементе релевантне за дигиталну трансформацију у сфери сајбер безбједности, заштите приватности и отпорности, процедуре израде резервних копија, као и друге подзаконске акте чије усвајање предвиђају закони. Претежно, од недостајуће интерне регулативе, нису донесене одлуке о одређивању одговорних лица за области гдје је то законом предвиђено. Општина Теслић у обавези је да поменуте акте усвоји у најкраћем року као дио законске обавезе, а и прије него се процес дигиталне трансформације и оперативно започне проводити.

4 МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП - КОРИШЋЕНА МЕТОДОЛОГИЈА

Пројект процјене дигиталне спремности Општине Теслић и израда Мапе пута дигиталне трансформације Општине Теслић подразумијева пружање услуге високе квалитете и изврности консултантских услуга као подршка имплементацији дугорочних стратешких пројеката реформе јавне управе у БиХ. Са циљем одржавања компатибилности, конзистентности, интегралности и системског приступа у провођењу консекутивних и

упоредних активности у различитим органима јавне управе, оквирна методологија која је примијењена усклађена је са интернационално прихваћеном методологијом Свјетске банке: Ворлд Банк опен-соурце Дигитал Говернмент Реадинесс Ассесмент Метходологицал Фрамеворк анд Тоолкит (у даљем тексту кратко: Методологија), која представља основну смјерницу за рад, уз специфична прилагођавања према потребама сваког органа јавне управе који је предмет ове анализе. УСАИД Пројекат помоћи локалној управи (ЛГАА), а на бази претходних модификација и прикупљеног искуства на сличним пословима других међународних организација у Босни и Херцеговини, као што су УНДП у Босни и Херцеговини и ГИЗ у Босни и Херцеговини, прилагодио је изворну методологију Свјетске Банке потребама пројекта.

Утврђени методолошки оквир за израду предметног стратешког документа се састоји од сљедећих фаза:

1. процјењивање органа јавне управе интегрално као цјелине, и процјењивање цјелокупног сектора јавне управе интегрално као цјелина уз идентификацију специфичности конкретног органа јавне управе у систему јавне управе
2. примјена приступа оријентисаног на кориснике јавних сервиса и услуга у фази дизајна и имплементације сваког од појединачних сервиса и услуга, те њихове системске интеграције
3. одабир технологија и конкретних рјешења базираних на критерију скалабилности и одрживости
4. подизање свијести корисника о потреби доброг управљања у јавној управи и прихватања електронских сервиса и услуга као основне норме
5. промоција визије колаборативног рада унутар органа јавне управе те између органа управе базирано на примјени доступних ИКТ рјешења, те дијељење ресурса унутар органа јавне управе или између њих када је то потребно и технички могуће
6. изградња капацитета органа јавне управе, стицање знања и вјештина потребних за коришћење ИКТ алата те развој културе прихватања иновација и сталног усавршавања и унапријеђења
7. уважавање свих стандарда, препорука, норми и примјера добрих пракси у области сајбер безбједности, приватности и отпорности ИКТ-базираних сервиса и услуга ради одржавања високог задовољства корисника сервиса и услуга
8. припрема и усвајање законског и регулаторног оквира који је неопходан за формално препознавање електронског документа, потписа, печата и услуге или сервиса интегрално у смислу избјегавања двоструког пута документа или процеса у папирном и безпапирном облику и коначни прелазак на безпапирно пословање
9. анализа тренутног стања дигиталног екосистема те интеграција јавне управе у шири дигитални екосистем

Процјена дигиталне спремности јединице локалне самоуправе, у конкретном пројекту, Општине Теслић, биће сагледана у складу са прихваћеном Методологијом кроз девет кључних области од интереса:

1. МЕНАЏМЕНТ
2. ПРУЖАЊЕ УСЛУГА
3. ИНТЕРНИ ПРОЦЕСИ
4. ОРГАНИЗАЦИЈСКА КУЛТУРА И ВЈЕШТИНЕ ЗАПОСЛЕНИХ
5. ТЕХНОЛОШКА ИНФРАСТРУКТУРА
6. УПРАВЉАЊЕ ИНФРАСТРУКТУРОМ ПОДАТАКА
7. САЈБЕР БЕЗБЈЕДНОСТ, ПРИВАТНОСТ, ОТПОРНОСТ
8. ПРАВНИ ОКВИР
9. ИНОВАЦИОНИ ЕКОСИСТЕМ

Као коначни циљ овог стратешког документа, Општина Теслић не би требала да добије само податке о идентификованим потребама и приликама за унапређење, него и дубље системско разумијевање и знање о процесу дигиталне трансформације као дугорочнија визија за тражене дигиталне промјене у јединици локалне самоуправе, кроз конкретну идентификацију потенцијалних алата и дигиталних сервиса, чији дизајн би био орјентисан према корисницима и њиховим стварним потребама, уз усвојене критерије:

- безбједност
- поузданост
- ефикасност
- ефективност
- прихватљиво просјечном кориснику.

Подаци, који су субјект дигиталних сервиса, морају истовремено задржати критерије бриге о заштити приватности података, односно контроле приступа и управљања овлашћењима, транспарентност у раду над подацима, те њихову интероперабилност и размјењивост, посебно између органа јавне управе свих нивоа власти ради избјегавања дуплог прикупљања и дуплирања пројеката.

Кориснички орјентисан дизајн, иако широк појам, може се у основи свести на два општа циља, који суштински трансформишу јавну управу у јединствен систем, чију сложену структуру, уставне и законске подјеле надлежности по хијерархији или областима не морају бити од важности кориснику тих услуга, а та два циља су:

- 1) Оне-Стоп-Схоп, односно један шалтер за све, гдје корисник који приступи шалтеру (физичком или дигиталном, путем веб странице) може на том мјесту уз подршку органа јавне управе, не само поднијети захтјев том органу управе, него добити и аутоматску асистенцију дигиталног сервиса или службеника јавне управе, у прикупљању пратећих докумената који се прибављају од других органа јавне управе службеним путем, пожељно кроз дигиталне сервисе који повезују органе јавне управе.

- 2) Но-Вронг-Доор-Аппроах, односно приступ јавној управу без погрешне адресе-врата-шалтера, гдје сваки запосленик јавне управе може, иако захтјев странке није примарно усмјерен тој организацијској јединици, асистирати клијенту у подношењу захтјева и усмјерити клијента или за њега провести контакт према другом одјељењу другом органу јавне управе које је надлежно за рјешавање предметног захтјева.

За постизање наведених циљева и испуњавање методолошких критерија, имплементацији процеса дигиталне трансформације неопходно је приступити на начин да се органу јавне управе приступа одједном, умјесто рјешавање просте дигитализације једног по једног сервиса из његове надлежности, а када је могуће, приступ системски проширити на сагледавање владиног сектора, односно цјелокупне јавне управе одједном кроз интегрални приступ.

5 АНАЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД ПРОЦЕНЕ ДИГИТАЛНЕ СПРЕМНОСТИ

5.1 МЕНАџМЕНТ

Дигитална трансформација јавне управе подразумијева потребу прилагођавања обухватајући све факторе, почевши од законских, институционалних, технолошких али и културолошких, посебно у дијелу приступа послу и задацима из надлежности органа јавне управе. Политичко одређење у провођењу реформе јавне управе, а посебно у дијелу дигитализације, од кључне је важности за постизање дефинисаних циљева благовремено и ефикасно. Глобална пракса, односно примјери институција из владиног сектора широм свијета садрже исти атрибут корелисан са успјехом, а то је снажно вођство, политичку одређеност, јасну визију и стратегију, ефикасно управљање процесом, адекватну организациону структуру и стабилно обезбијеђено финансирање пројекта потребних за постизање крајњег циља.

Општина Теслић исказала је одређеност да покрене и унаприједи степен дигитализације имплементацијом модерних информационо-комуникационих алата за подршку редовним пословним процесима и дигиталну трансформацију културе рада. Процјена спремности Општине Теслић за дигиталну трансформацију, са аспекта лидерства и политичке одређености да се тај процес отпочне, је несумњива и може бити оцјењена максималном оцјеном.

Општина Теслић је дјелимично успоставила механизме управљања процесом дигиталне трансформације, у смислу операционализације процеса. Обзиром на изражену одређеност, потребно је развити сталне механизме итеративног праћења стратешких програма и пројеката који су предвиђени овим документом, те се у том смислу препоручује формирање сталне радне групе састављене од запосленика Општине Теслић из свих или скоро свих организационих јединица са оперативним фокусом, док је паралелно потребно обезбиједити и стални механизам или комисију (евентуално Колегиј или Кабинет општинског начелника) као контролни и управљачки механизам, задужен да прати и прима извјештај предметне радне групе о направљеном прогресу у остваривању дефинисаних стратешких циљева у правцу дигиталне трансформације.

Као резултат и мјера опредјељности руководства Општине Теслић, односно области Менаџмента у предметном методолошком оквиру, направљена је анализа постојећих стратешких и provedбених докумената, односно утврђено да ли су исти усвојени, а затим ако јесу онда и да ли у свом садржају препознају област дигитализације и дигиталне трансформације као један од развојних приоритета, те да ли вербално исказано опредјељење прати и адекватно планирање и алокација ресурса потребних за успјешно провођење циљева.

Општина Теслић посједује усвојену Стратегију развоја општине Теслић за период 2018-2027. године, која је у својој првој итерацији израђена и усвојена 2017. године. У марту 2023. године, проведено је усаглашавање Стратегије развоја општине Теслић за период 2018-2027. године са постојећим Законом о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској. Према обавезама које произилазе из поменутог закона, Влада Републике Српске је усвојила Уредбу о стратешким документима у Републици Српској, која надаље предвиђа да јединице локалне самоуправе по усвајању својих локалних стратегија развоја имају обавезу да израде и формално усвоје и пакет provedбених аката. Општина Теслић је у тренутку писања Мапе пута дигиталне трансформације у процесу усвајања пакета provedбених докумената и других докумената релевантних за рад јединице локалне самоуправе:

- Смјернице за 3-годишње планирање
- Акциони план за provedбу Стратегије развоја за период 2024-2026. године
- Годишњи план рада Општинског начелника и управе Општине Теслић за 2024. годину
- Извјештај о раду Општинског начелника и Општинске управе за 2023. годину
- Извјештај о реализацији Стратегије развоја за 2023. годину

Осим побројаних уобичајених аката, Општина Теслић је израдила и 2020. године усвојила документ СЕЦАП (енгл. Сустанабле, Енвиронемент, Цлимате Ацтион План).

Поменути пакет аката, у одређеној мјери идентификује потенцијал примјене дигиталних алата и модерних технологија за постизање специфичних циљева и активности дефинисаних у тим документима, али се на томе као примарном правцу и приступу генерално не инсистира. Не постоји интегрални документ, до ове Мапе пута, који на једном мјесту систематски уређује област дигитализације и дигиталне трансформације у јединици локалне самоуправе Општине Теслић, односно на територији општине Теслић као подршке мониторингу, управљању и планирању развоја и унапријеђења социјалне инклузије и заштите околиша.

Документи актуелног Буџета Општине Теслић за 2023. годину као и Документ оквирног буџета Општине Теслић 2023-2025. не предвиђају значајнија самостална улагања у унапређење софтверских и хардверских алата за подршку дигиталној трансформацији осим одржавања нивоа постојећег стања кроз занављање постојећих софтверских и хардверских алата.

Општина Теслић се значајно ослања на сарадњу са међународним организацијама у Босни и Херцеговини које подржавају развојне програме и пројекте који подржавају дигиталну

трансформацију јединица локалне самоуправе, па тако, осим овог документа који се реализује у сарадњи са УСАИД ЛГАА пројектом у Босни и Херцеговини, Општина Теслић је у сарадњи са ГИЗ Канцеларијом у Босни и Херцеговини успјешно реализовала сертификацију за БФЦ (енгл. Буснесс Фриендлу Циту), односно у сарадњи са УНДП Канцеларијом у Босни и Херцеговини реализује платформу еЦитизен кроз пројекат МЕГ-ИИ. Пројекат еЦитизен је од посебног значаја за процес подршке дигиталној трансформацији јер се исти може сматрати првим Г2Ц е-сервисом и потпуно електронским каналом комуникације органа управе према грађанима. еЦитизен је архитектурално дизајниран као отворена платформа и „оне-стоп-схоп“ гдје се могу паркирати различити е-сервиси, а тренутно платформа обухвата два сервиса: мапирање и пријављивање комуналних проблема и јавна расправа на бази система „48 сати“⁵ који подразумева одговор на свако питање, примједбу или сугестију грађана у року од 48 сати. Кроз ову платформу повезани су јединица локалне самоуправе Општина Теслић, односно све њене организационе јединице – одјељења и одсјеци, те јавна комунална предузећа чији оснивач је Општина Теслић.

Општина Теслић, осим новоуспостављене платформе еЦитизен, као дигиталне канале комуникације користи и Вибер групе и заједнице, гдје се дијеле посљедње вијести и обавјештења релевантна за грађане, те званична веб страница, а у физичком домену за обавјештења се користи ЛЕД дисплеји по један у само згради Општине Теслић и други на згради Општине.

Општина Теслић није актуелним Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста адекватно одговорила изазовима процеса дигитализације и дигиталне трансформације. Не постоји самостална организациона јединица која је задужена за област ИКТ-а, а која би се посебно бавила и питањима сајбер безбједности и другим питањима везаним за дигитализацију и дигиталну трансформацију. Тренутно, у Општини Теслић према важећој систематизацији радних мјеста, једино систематизовано и попуњено радно мјесто је самостални стручни сарадник у Одјељењу за општу управу, а у чијем опису радног мјеста је и редовно одржавање и подршка запосленим у Општини Теслић, што доминантно окупира радно вријеме јединог ИТ стручњака и онемогућава га да се посвети дугорочнијем и системском планирању унапређења у јединици локалне самоуправе.

Препоруке:

Неопходно је операционализовати постојећу високу оцјену области Менаџмента, стратешке опредјељености и политичке одлучности, те формирати сталну Радну групу са трајањем мандата минимално једнаким трајању периода за који је и документ израђен. Мапа пута за дигиталну трансформацију мора се осликавати и кроз друге стратешке и финансијске

⁵ Принцип „48-сатни модел рада управе“ је модел инован 2000-тих у Општини Инђија у Србији и као примјер добре праксе је узет и пренесен у цијелој регији Западног Балкана и сматра се једним од најуспјешних прича јединица локалне самоуправе.

документе, а посебно кроз актуелни годишњи буџет, документ оквирног 3-годишњег буџета, Акциони план за реализацију Стратегије развоја Општине Теслић, те Годишњи план рада и Средњорочни план рада. Сви поменути акти морају кумулативно исказивати намјеру и алоцирати неопходне ресурсе за остварење стратешких збирних, али и појединачних програмских и пројектних активности, а минимално садржавати план алокације људских, финансијских и временских ресурса, да би се у коначници обезбиједила одрживост задатих пројеката и повећала извјесност остваривања задатих стратешких циљева.

Општина Теслић треба измјенити актуелни Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста са циљем да се формира посебна организациона јединица Одјељење за информатику – ИКТ са минимално систематизованих 3 радна мјеста која треба попуњавати у периоду 2024-2029. како процес дигиталне трансформације буде напредовао.

5.2 ПРУЖАЊЕ УСЛУГА

Пружање услуга и дизајн услуга мора бити усмјерен на корисника и прилагођени њему или њој, подразумијевајући при томе услуге и за физичка и за правна лица, али и евентуалне консултације са другим органима јавне управе. Дакле, дигитализација услуга подразумијева да сви они субјекти који јесу или су потенцијални корисници дигиталних сервиса у Општини Теслић директно укључени у процес дизајна услуга кроз разне начине, као што су јавне расправе, упитници или друге врсте комуникације.

У процесу израде овог документа, идентификовани су сви сервиси јединице локалне самоуправе, уз додјелу степена приоритета, који ће бити субјект дигитализације, односно превођења у дигиталне сервисе, са коначним циљем потпуног преласка на безпапирну комуникацију корисник – Општина – корисник, при чему се руководство Општине Теслић определилило да као највиши приоритет буду они сервиси који су окренути према физичким лицима, односно грађанима.

Општина Теслић нема изворне дигиталне сервисе у свом власништву, било да се ради о Г2Ц (Говернмент-то-Цитизен) било Г2Б (Говернмент-то-Бусинесс) нити Г2Г (Говернмент-то-Говернмент) према другим органима јавне управе. Општина Теслић користи дигиталне сервисе виших органа власти на републичком нивоу.

Општина Теслић нема у својим преосталим стратешким документима препознату потребу имплементације напредних ИКТ рјешења укључујући и оне у вези концепта Паметних градова, Интернет оф Тхингс.

Општина Теслић користи дигиталне канале комуникације са јавношћу путем званичне веб странице, на којима се објављују информације релевантне за јавност, активности Општине Теслић и припадајућих мјесних заједница, комуналне информације, те преглед одлука и прописа које доноси Скупштина општине Теслић.

Актуелна верзија службене веб странице Општине Теслић је у процесу ажурирања у складу са посљедњим стандардима и технологијама и реструктуације са циљем да се унаприједи прегледност и да се на веб страници додају и нови садржаји, посебно око постављања електронских образаца захтјева за штампање и упознавање са потребном документацијом за комплетирања захтјева грађана и привреде према Општини Теслић. Посебно, нова веб страница ће посебну пажњу посветити дијелу који се тиче инвестиција и комуникација и информација за потенцијалне инвеститоре. Нова веб страница неће имати е-сервисе, осим еЦитизен платформе.

Општина Теслић, као и остале јединице локалне самоуправе у Републици Српској и Босни и Херцеговини, због постојећих законских рјешења и обавеза о начину вођења поступака рјешавања управних и других предмета, нису у могућности да испоштују основне принципе агилне модерне јавне управе осликане у принципима „само једном“ и „нема погрешних врата“. Први принцип није могуће испоштовати јер у многим законским рјешењима се експлицитно захтјева да се предмет прије рјешавања формално комплетира подацима о грађанима, правним субјектима или другим рјешењима и увјерењима релевантним за предмет, чак иако је та информација или акт већ прикупљен у јединици локалне самоуправе у неком већ ријешеном или другом отвореном предмету у рјешавању. Други принцип није могуће испоштовати јер не постоји систем електронске службене размјене информација нити постоји довољан број електронских евиденција и регистара којима би се приступило ради службене провјере неког статусу или прибављања документа који је потребан странци, а да то јединица локалне самоуправе може урадити за станку, те је странка и даље дужна да сама прибави тражени документ.

Општина Теслић има отворене дигиталне канале комуникације са странкама, а у току је покретање и напредне платформе еЦитизен имплементираних у сарадњи са УНДП Канцеларијом у Босни и Херцеговини у склопу пројекта МЕГ-ИИ, што омогућава једносмјерну комуникацију грађана и представника привредних субјеката према Општини Теслић. Једносмјерна комуникација од Општине Теслић према грађанима и привреди проводи се у смислу простора информисање кроз Вибер канале и заједнице, друштвене мреже, ТВ, службену веб страницу и ЈоуТубе канал. Двосмјерна комуникација са странкама за сада је ограничена на е-маил.

Општина Теслић покреће анкете за процјену задовољства корисника услугама. Општина Теслић посједује податке, иако не нужно комплетне, о фреквенцији пружања услуга укупно и по организационим јединицама и типу услуга, односно квалитети услуга у задовољства корисника. Осим тога, Општина Теслић има податке о броју предмета који су ријешени, који су ријешени у року, који су ријешени изван рока, или су току рјешавања у року и изван рока, број предмета и рјешења на које је уложен приговор или жалба, односно статистике и позитивном или негативном рјешавању предмета у 1. или 2. степену рјешавања. Исто тако, Општина Теслић има податке о броју предмета који су предмет судског рјешавања изван јединице локалне самоуправе по правном лијеку послје другостепеног рјешавања ако је исто предвиђено законима.

Препоруке:

Идентификовати најфреквентније коришћене сервисе и услуге у Општини Теслић од физичких и правних лица, те планирати пилот пројекте успостављања е-сервиса на Интернет страници Општине Теслић (или на платформи е-управе на нивоу јединице локалне самоуправе, или на постојећој платформи еЦитизен или евентуално на нивоу ентитета Република Српска ако портал е-управе то омогући) и то бар по један према физичким лицима – грађанима и бар по један према правним лицима – привреди.

Општина Теслић би требала мапирати постојеће електронске сервисе виших нивоа власти, претежно на ентитетском нивоу Републике Српске, према Влади Републике Српске, њеним министарствима, агенцијама и другим институцијама, односно према нивоу Босне и Херцеговине ради проналажења начина да се Општина Теслић повеже на исте. Кроз наведено мапирање, треба обухватити сервисе који постоје и процијенити колико се они оперативно користе у Општини Теслић и колико њихово постојање утиче на пословне процесе и пословање Општине Теслић, временске и финансијске уштеде и друге бенефите који се потенцијално остварују. Осим тога, Општина Теслић треба да мапира и оне сервисе, регистре, евиденције који не постоје у електронском облику, а чије би успостављање позитивно утицало на рад јединице локалне самоуправе. Општина Теслић треба идентификовати и све законске и подзаконске акте у специфичним областима из своје надлежности, који успоравају или у потпуности онемогућавају прелазак на електронски начин пружања услуга, те кроз то идентификовати и конкретне чланове и ставове у законима и правилницима, који би у перспективи били предмет измјена и допуна, односно разлог за усвајање нових законских и подзаконских рјешења која би афирмативно дјеловали на процесе дигиталне трансформације јавне управе. Општина Теслић, али и све друге јединице локалне самоуправе у Републици Српској, нису консултоване код доношења закона и правилника, тако нпр. послови из области инспекцијског надзора су уређени законом тако да се уско вежу за Републички инспекторат много више него за јединицу локалне самоуправе, иако јој је тај посао повјерен.

5.3 ИНТЕРНИ ПРОЦЕСИ

Унутрашња реформа јавне управе/администрације и модернизација пословних процеса унутар органа јавне управе најзанемариванији је аспект дигиталне трансформације, а пресудан је за провођење процеса дигиталне трансформације. За успјех овог процеса кључни актери су Општински начелник и Кабинет Општинског начелника, као и координациона/радна група задужена за евалуацију и мониторинг процеса.

У Општини Теслић не постоји оне-стоп-схоп, и не постоје планови унапређења шалтерских услуга и увођење концепта оне-стоп-схоп и но-вронг-доор-апроах, који су основни принципи модернизације конвенционалног пружања услуга у физичком присуству корисника.

У Општини Теслић не постоји радна група нити запослени одређен као одговорно лице за праћење и имплементацију промјена и модернизације укључујући и дигиталну трансформацију.

Пословни процеси исказани у Мапи пословних процеса израђеној у склопу Финансијског управљања и контроле, јасно исказују да су начин рада и процедуре израђене тако да одговарају и подржавају конвенционални папирни начин рада и да нису искоришћени ни до сада усвојени афирмативни елементи у законским и подзаконским актима да се макар и дјелимично иновирају неки дијелови рада јединице локалне самоуправе. Општина Теслић није започела редизајн пословних процеса по принципу „дигитално по дефиницији“.

Општина Теслић активно користи Систем за управљање документима (ДМС) типа ДоцуНова, али његов потенцијал није ни изблиза искоришћен. Првенствено, предмети се не дигитализују као ни захтјеви странака на улазној пошти, нити се рјешавање и издавање рјешења, мишљења, извода, и других аката не проводи електронски него искључиво у папирној форми. ДоцуНова се тренутно користи као алат за праћење тока предмета, односно води се евиденција о физичком задужењу предмета и његовој физичкој локацији у Општини Теслић и запосленог који га тренутно дужи у некој од фаза рјешавања. Општина Теслић је започела и као један од главних приоритета препознала потенцијал за увођење Географског информационог система (ГИС). Систем за управљање ресурсима (ЕРП) не постоји у цјелини, осим изолованих модула као што је модул за управљање финансијама, који је надаље везан у форми е-сервиса на централни алат Министарства финансија Републике Српске.

Општина Теслић нема напредно извјештавање и податке у реалном времену о укупној статистици предмета.

Препоруке:

Израдити Мапу пословних процеса у складу са инструкцијама за финансијско управљање и контролу (ФУК) и ускладити је са важећим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у органу управе Општина Теслић, али и предвидјети репрограмирање за случај измјена унутрашње организације и систематизације радних мјеста. Провести анализу пословних процеса и идентификовати тачке загушења и потенцијални простор за поједностављење поступака и процедура уз праћење два критеријума: 1. “Онце-Онлу” (“само једанпут”) што подразумева да се документација и подаци од странака узимају само једном (или идентификовати законске и подзаконске прописе који су у супротности са овим принципом) односно идентификовати дуплирање радњи и оптимизовати интерну комуникацију између организационих јединица; 2. “Дигитал-бу-Дефаулт” (“дигитално по дефиницији”), што значи да све постојеће пословне процесе, активности и акције треба дизајнирати тако да су оне примарно прилагођене дигиталном безпапирном раду, а само ако то закон налаже евентуално предвидјети и папирни конвенционални начин рада који се може напустити онда када законски оквир постане афирмативан према електронском начину рада.

Потребно је одредити запосленог у Општини Теслић одређеног за одговорно лице за праћење и управљање промјенама – реформама у Општини Теслић са мандатом и обавезом директног извјештавања општинског начелника о напретку у овој области.

5.4 ОРГАНИЗАЦИЈСКА КУЛТУРА И ВЈЕШТИНЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Органи јавне управе у технолошки високоразвијеним земљама и земљама које су генерално економски успјешне, прошле су кроз реформе у погледу дигитализације, и добре праксе и повратне информације указују да је у органима јавне управе потребно да се проведе темељна промјена у радној етици и култури, једнако као и имплементација система формалне и неформалне цјеложивотне едукације запослених, посебно у дијелу вјештина коришћења информационо-комуникационих технологија и алата, а што уобичајено недостаје дијелу запосленика чије формално образовање у 20.вијеку није било фокусирано на инжињерство. Наравно, важно је водити рачуна да дигиталне технологије могу рапидно убрзати и унаприједити јавне сервисе које пружају органи јавне управе, али да ипак оне не могу замјенити људе као ресурс и посебне вјештине и знања који они посједују, посебно у неким осјетљивим пословним процесима унутар јавне управе. ИКТ алате и друге дигиталне алате треба схватити искључиво као помоћ, а никако као замјену за рад запосленика јавне управе, па провођење ових реформи и дигиталне трансформације мора бити усклађено са овим смјерницама.

Сарадња и комуникација између одјељења постоји на одређеним заједничким пројектима, али није на високом нивоу, и углавном је базирана на е-маил комуникацији која је неефикасна. Аналитика података и статистика је отежана или у потпуности онемогућена, јер се подаци налазе на различитим мјестима и базама и форматима, а и постојећи софтверски алати имплементирани у Општини Теслић нису увезани нити имају могућност дијељења података, уписа из једног у други нити неког другог модела аутоматизације. ИТ вјештине запослених Општине Теслић су на изнадпросјечном нивоу али са јасним простором за унапређење за напредније апликације. Потребно је континуирано вршити едукације коришћења одређених ИТ алата који се користе у одјељењима (МС Виндовс, МС Ворд, МС Ексел, МС ПоверПоинт), као и вршити едукације о подизању свјести о сајбер безједности и информационој безбједности те проблематици заштите података и приватности.

Употреба дијељених дискова, база података или колаборацијских алата, напредних цлоуд сервиса не постоји.

Око 75% запослених у Општини Теслић користи рачунаре и интернет, те служи се бар основним дигиталним сервисима комуникације као нпр. е-маил.

Актуелни Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општине Теслић није иновирао описе радних мјеста нити је дефинисао посебне захтјеве за знањима и вјештинама у области ИКТ-а за обављање радних задатака. Генерално, у процесу запошљавања и попуњавања радних мјеста предвиђених актом о систематизацији,

постављају се минимални захтјеви формулисани углавном као познавање рада на рачунару што у пракси углавном значи знања потребна за коришћење електронске поште и Интернет и неких других основних алата као што је Мицрософт Оффице односно Ворд, Ехцел и слично.

Едукација запослених постоји, али без јасног плана и визије, углавном стручне едукације по областима рада. План едукације за ИКТ знања која би се универзално примијенио на све запослене не постоји, као ни специфичне едукације за напредна ИКТ знања везана за специфична радна мјеста.

Општина Теслић није самоиницијативно ангажовала екстерне стручњаке – консултанте за специфичне задатке и савјетовање, осим на пројектима финансираним од стране међународних донаторских организација у Босни и Херцеговини, гдје су консултанти ангажовани од донаторских организација.

Препоруке:

Приоритети у смислу дигиталне трансформације требају се одредити кроз Радну групу и Колегиј али и укључити друге релевантне актере, прије свега грађане и привредне субјекте да би се идентификовале тачке загушења у раду и највећи потенцијал за видљиво унапређење квалитета услуга. То се треба провести кроз формално анкетирање и направити процјену колика је спремност грађана и привреде да прихвате и користе е-сервисе ако исти буду понуђени те идентификовати начин како афирмисати електронски начин кореспонденције.

Неопходно је усвојити измјене и допуне постојеће унутрашње организације и систематизације радних мјеста тако да се формира Одјељење за информатику, са минимално 3 систематизована радна мјеста за потребе праћења процеса дигиталне трансформације, стратешког планирања, редовне ИТ подршке али и подршке у смислу обуке и усвајања вјештина из ИКТ код осталих запослених у Општини Теслић, те специфичне напредне задатке одржавања сервер сале, питања сајбер безбједности и заштите података. Потребно је измјенити описе радних мјеста и тражених вјештина проширењем на специфичне ИКТ вјештине за радна мјеста спрам дигиталних алата који се могу користити у раду.

Израдити План едукације запосленика и обухватити и ИКТ вјештине.

5.5 ТЕХНОЛОШКА ИНФРАСТРУКТУРА

Планирање, изградња и одржавање властите инфраструктуре захтјева посебне напоре Општине Теслић, односно захтјева значајна финансијска издвајања, формирање властитог ИТ тима у оквиру неке организационе јединице, такве намјене која данас не постоји у унутрашњој организацији органа управе Општина Теслић. Такођер, намеће се и потреба едукације једног таквог тима али и самих накнада за рад које морају бити конкуренте веома профитабилном приватном ИТ сектору у БиХ али и глобално.

Као примарно рјешење, тамо гдје је то функционално и технички могуће, пожељно је ослањати се на цлоуд сервисе (сервиси у облаку) што омогућава брзу реализацију пројеката дигитализације, њихову флексибилност и дугорочну одрживост, а како су већина таквих сервиса глобалног карактера, онда је за очекивати да је питање стандардизације и интероперабилности ријешено.

Питање технолошке инфраструктуре усмјерено је на питање имплементације општеприхваћених технолошких рјешења, стандарда, уобичајеног дизајна са којим се већина запосленика већ упознала кроз елементарно коришћење интернета. Изградња ових капацитета може се проводити самостално или кроз јавно-приватна партнерства, али системски и стратешки тако да се кроз овај процес обухвати цјелокупан орган јавне управе, избјегавајући формирање софтверских острва са затвореним подацима без могућности дијелења, врло често специфичне примјене и једнако често везане само за једно или мањи број организационих јединица унутар органа јавне управе.

Општина Теслић нема података о податковном центру или систему сервера, као ни о имплементацији индустријског стандарда (ТОГАФ 9, ИТИЛ), нити има урађен план за израду резервних копија података у дигиталном облику, или локацију за опоравак система од катастрофе (енгл. Дисастер Рецоверу Сите).

Општина Теслић не користи рјешења за интеграцију извора података, као што су податковне сабирнице за владин сектор за потребе размјене података (енгл. Ентерприсе Сервице Бус, ЕСБ), нити постоје подаци да је прописана процедура која третира ово питање размјене података између органа јавне управе.

Општина Теслић користи одређени број апликација које доприносе дигитализацији и управљању подацима и документима, али не постоји примјера да ма које двије апликације дијеле податке или на било који други начин комуницирају аутоматски, нити да постоје развијени АПИ интерфејси (АПИ – Апплициатон Программинг Интерфаце) који би новим апликацијама омогућили да у фази дизајна и реализације остваре повезивање на постојеће апликације и сервисе.

Препоруке:

Дефинисати минималне ИКТ капацитете CW и XW за почетак постепеног преласка на безпапирни електронски рад и електронско пружање сервиса.

Пројектовати и изградити сервер салу у складу са прописима струке.

Усвојити интерна упутства релевантна за рад са ИКТ опремом, електронским подацима, изради резервних копија, чувању података у облаку и на удаљеним локацијама, и друге акте који уређују ову област.

5.6 УПРАВЉАЊЕ ИНФРАСТРУКТУРОМ ПОДАТАКА

Будућа дигитална јавна управа свој рад базира на оптималном управљању огромном количином података и у овој димензији се очекује највећи искорак дигитално трансформисане јавне управе. Успјешност дигиталне трансформације у Општини Теслић мјериће се метрикама ослоњеним на квалитативно и квантитативно оцјењивање способности да се подаци прикупе, спасе, анализирају и дијеле према апликацијама, које их требају у раду, према запосленицима којима требају за провођење законски дефинисаних радњи и процедура, према другим органима управе на нивоу Босне и Херцеговине, нпр. ИДДЕЕА, односно према министарствима и Влади Републике Српске, другим агенцијама и управама као нпр. Пореска управа РС и Републичка геодетска управа. Такођер ће се оцјењивати и способност да се подаци класификују, из њих извлаче информације и закључци те доприносе оптимизацији у процесу планирања и доношења одлука са циљем оптимизације употребе финансијских, временских, људских, материјалних и других ресурса у провођењу пословних процеса из надлежности јединце локалне самоуправе. Креирање централних база података, регистара разне намјене окупљене око примарних структура података у форми регистра физичких лица становника општине Теслић (попис становишта, или бирачки списак за пунољетне) и привредних субјеката са свим параметрима који их једнозначно одређују, требало би да спријечи потребу за вишеструким прикупљањем истих података, да допринесе дијељењу података првенствено интерно између организационих јединица Општине Теслић, али и Општине Теслић и других јединица локалне самоуправе, институција на нивоу Републике Српске и Босне и Херцеговине, а све са циљем да се поступак формирања предмета и утврђивања чињеничног стања релевантног за провођење поступака поједностави и убрза ради повећања укупног задовољства грађана и представника привредних субјеката, односно унаприједи квалитет услуга у цјелини.

Структуре података морају бити интероперабилне, стандардизоване, тако да је њихова употреба могућа више пута кроз приступе разних софтвера из различитих организационих јединица, те даље праћење промјена у базама података – измјена вриједности или додавања нових података или брисања постојећих уз образложење на основу чега се врши измјена статуса податка, те надаље управљање овлашћењима над подацима за функције читања/приступа и писања/измјене/брисања, те вођење евиденције о приступу и активностима са циљем идентификације могућих грешака или злоупотреба, те досљедна примјена политике заштите података, обавеза превентивне израде вишеструких резервних копија, задржавање технолошке неутралности, примјене стандардизованих протокола комуникације и друге формалне и техничке ствари важне за одрживост података као најважније елемента у свеобухватном процесу дигиталне трансформације.

Општина Теслић није усвојила интерне политике, стандарде, смјернице, правилнике који се тичу управљања подацима, односно начину поступања са подацима о личности и подацима са ознаком тајности, а првенствено на начин прикупљања, складиштења, дијељења, размјене и поновне употребе података. Општина Теслић је свјесна овог недостатка и већ је предвидјела рјешавање питања управљања подацима у 2024.години. Општина Теслић генерално примјењује основне елементе управљања подацима у складу са важећим законима, а посебно у сфери рада са матичним евиденцијама и књигама.

У овом документу у Поглављу 12: ПРИЛОГ 2: ЛИСТА СЛУЖБЕНИХ РЕГИСТАРА И ЕВИДЕНЦИЈА дат је преглед постојећих општинских регистара и евиденција и начин и технологија на који се прикупљени подаци чувају, односно листа регистара и евиденција који постоје у електронској форми на републичком нивоу, као централне базе за Републику Српску, односно на државном нивоу за Босну и Херцеговину, а којима Општина Теслић има право приступа и увида по службеној дужности.

Општина Теслић нема системски ријешено питање приступа грађана подацима из регистара и другим подацима усмјерено на повећање транспарентности и одговорности у сфери јавних набавки, запошљавања, додјеле субвенција и социјалних накнада. Општина Теслић није донијела одлуку о отварању података нити је у техничком смислу дигитализовала податке и припремила податке у сетове машински читљивих података за отварање. Општина Теслић је усвојила одређене стандарде који се односе на транспарентност и интегритет, те дефинисала начин давања информација на захтјев, а које се односе на финансијска давања из буџета Општине Теслић грађанима и привредним субјектима. Генерално, Општина Теслић поступа по Закону о слободном приступу информацијама за све оне податке који не подлијежу посебним мјерама као што су подаци о личности и подаци са ознаком тајности.

Општина Теслић има посебно потписан споразум са Министарством унутрашњих послова Републике Српске за размјену података у електронској форми.

Препоруке:

Израда интерних правилника, процедура и политика у области сајбер безбједности и заштити података, обухватајући и осјетљиве податке о личности и податке са ознаком тајности свих категорије.

Формирати централни репозиториј дијељених података.

Усвојити одлуке о именовању одговорних лица за надзор провођења претходно наведених мјера.

5.7 САЈБЕР БЕЗБЈЕДНОСТ, ПРИВАТНОСТ, ОТПОРНОСТ

Безбједност и континуитет пословних процеса дигиталне јавне управе су витални елементи процеса дигиталне трансформације јавног сектора. Кроз цијели процес унапређења јавне управе кроз дигитализацију и дигиталну трансформацију, питања сајбер безбједности, заштите приватности, повећање капацитета отпорности на ванредне ситуације, пресудни су за стварање општег повјерења у дигиталне сервисе и дигиталну управу генерално. Обзиром на тромост јавне управе глобално, велики број административних форми које се тешко мијењају, те крутих навика запосленика, напуштање папирне форме обиљежене својеручним потписом и печатом само је наизглед једноставан процес. Постоји потреба да се легислативни оквир, утемељен на потпису и печату, грађен деценијама допуни и измјени, односно потреба

прихватања дигиталног потписа и дигиталног печата као доказа којем се вјерује и пред судским органима, при чему ће се метрика успјеха модернизације јавног сектора на крају базирати на параметрима повјерења које ће се градити годинама и деценијама и обиљежиће засигурно нову генерацију како запосленика јавног сектора тако и корисника сервиса јавне управе са друге стране.

По трансферу ових процеса у дигитални простор, очекивати је да ће као и у физичком свијету, постојати појединци или организоване групе који ће трагати за могућностима да илегалним радњама себи или трећим лицима прибаве материјалну или нематеријалну корист, или просто изврше компромитацију података и информација за које немају право приступа, али их у тржишној утакмици или другим ситуацијама доводе у стање недозвољене предности. Због тога, сајбер безбједност и заштита података, те отпорност на сајбер нападе, природне и техничке катастрофе, постојање резервних копија, процедура опоравка система, редундантност као и друга питања постају неопходни дио плана процеса дигиталне трансформације на дужи стазе.

У Општини Теслић, како је сам процес дигитализације у раној фази, а количина дигитализованих података занемарива, о овим питањима се није системски дискутовало нити су били предмет стратешких активности, планова или пројеката. Сразмјерно томе, процјена ризика од сајбер напада је ниска, па су и мјере предузете за превенцију и повећање отпорности релативно ниске и сразмјерне тренутном нивоу дигитализације у Општини Теслић.

Општина Теслић нема усвоје интерне акте – политике, правилнике и процедуре везане за сајбер безбједност, као ни правила превенције и правила која уређују обавезу израде резервних копија и начин њиховог чувања.

Општина Теслић није провела нити има планирано провести обуке за запослене у области сајбер безбједности.

Општина Теслић има имплементиране основне елементе сајбер безбједности као што су фиреволл и антивирус системи, те Активе Директору са политикама корисничких права.

Општина Теслић нема реализован свеобухватни Систем управљања информационом безбједношћу (енгл. Информатион Сецурити Манаџмент Систем, ИСМС), као ни, пратеће политике и процедуре, као ни процедуре са сајбер безбједност, заштиту података и друге акте из ове области.

У тренутној систематизацији радних мјеста, не постоји предвиђено радно мјесто за информациону / сајбер безбједност, као ни организациона јединица за информатику генерално, док је једини запослени задужен за информатику према систематизацији везан за Одјељење за заједничке послове.

Препоруке:

Успоставити ИСМС (Информатион Сецурити Манаџмент Систем).

Планирати и провести циљану едукацију запосленика о основа сајбер безбједности и социјалном инжињерингу ради смањења ризика грешака насталих људским фактором.

Планирати и провести основна пенетрациона тестирања.

5.8 ПРАВНА УСАГЛАШЕНОСТ

Законски и регулаторни оквир подразумијева све законске и подзаконске акте, донесене на свим нивоима власти у БиХ, од државног, ентитетског и кантоналног, а који омогућавају или онемогућавају улазак у процес дигиталне трансформације јавне управе у БиХ, а самим тиме и Општине Теслић. Осим утицаја на развој дигиталне управе, као специфичног термина који означава јавну управу која је успјешно прошла кроз процесе дигитализације и дигиталне трансформације, неуспјех овог процеса директно се одражава на развој дигиталне економије у једној држави, а самим тиме у доба глобализације и свеопште дигитализације изграђене око интернета, то значи и смањење конкурентности на свјетском тржишту те утиче на пад економских параметара и квалитета живота грађана спрема њихових очекивања у 21.вијеку.

Правне обавезе и списак законских и подзаконских аката који су на снази у Босни и Херцеговини и Републици Српској и дефинишу простор рада Општине Теслић дати су у Поглављу 2: ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДИГИТАЛНУ ТРАНСФОРМАЦИЈУ ЈАВНЕ УПРАВЕ. У односу на наведени правни основ, проведена је процјена правне усклађености и других правних претпоставки у Општини Теслић за прелазак на безпапирни начин рада и провођење стратешких циљева дигиталне трансформације.

Општина Теслић, као јединица локалне самоуправе у ентитету Република Српска, нема надлежности да уређује питања из области доношења законских прописа, па самим тим не постоји простор да директно учествује и доприноси унапређењу законског и регулаторног оквира, осим евентуално путем иницијатива према вишим нивоима власти.

Осим законског оквира, који се директно тиче ИКТ сектора, сајбер безбједности и заштите података, постоји цијели низ других прописа који регулишу рад јавне управе и њихове процедуре, а који нису допуњени и измијењени тако да препознају дигитални документ, дигитални потпис и дигитални печат, односно нису проведена ни основна усаглашавања са већ горе поменутих законским актима који су на снази. Као главни елементи кочења интерне и екстерне дигитализације у органима јавне управе појављују се државни и ентитетски закони о управном поступку (екстерна дигитализација, дигитални сервиси према физичким и правним лицима), односно ентитетски правилници / уредбе о канцеларијском пословању (интерна дигитализација, начин унутрашњег управљања списима и документима у провођењу управних и других поступака унутар органа јавне управе, као и начин вођења интерних доставних књига и других прописаних евиденција), те дио закона и подзаконских аката који прописују начин организације и чувања архивске и регистратурне грађе, који врло ограничено и више опционално дозвољавају формирање електронске / дигиталне архиве али не и на начин да органе јавне управе ослобађа чувања оригиналне папирне архивске грађе.

Стање усклађености и испуњења обавеза за усвајањем интерних правилника и одлука, а које проистичу из правног оквира у БиХ и РС и који дефинишу обавезе јединице локалне самоуправе Општине Теслић, дати су у ПРИЛОГ 8: ПОДЗАКОНСКИ АКТИ ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ.

Препоруке:

Општина Теслић треба усвојити сет интерних аката и прописа, процедура и именовати одговорна лица за област и активности релевантне за провођење процеса дигиталне трансформације, како слиједи:

- Правилник о начину чувања и посебним мјерама техничке заштите личних и службених података
- Процедура за израду веб страница и интранета
- Процедура за наручивање презентација, штампарских услуга и софтвера
- Процедура пријаве и отклањања кварова на хардверској опреми, софтверским алатима и мрежи и мрежној инфраструктури
- Упутство за коришћење рачунарске опреме
- Упутство за поступање са електронским записима
- Упутство за употребу конференцијског система
- Евиденције у складу са Законом о заштити личних података БиХ у вези са збирком личних података матичних евиденција – Правилник о спровођењу Закона о заштити личних података БиХ
- Евиденције о корисницима социјалних накнада и др.
- Одлука о именовању одговорног лица за заштиту личних података
- Правилник о употреби система видео назора у складу са Законом о заштити личних података БиХ

5.9 ИНОВАЦИОНИ ЕКОСИСТЕМ

Дигитални екосистем је широки термин за општедруштвено стање процеса дигитализације и дигиталне трансформације, који обухвата не само техничке аспекте процеса, него и законски и регулаторни оквир, укупну спремност друштва да прихвати нове дигиталне алате и степен повјерења у њих, степен развијености дигиталне економије, јавних и комерцијалних дигиталних сервиса, степен оспособљености становништва да користе дигиталне алате, као и све друге социолошке и етичке стране који из овог процеса произилазе. У конкретном поглављу, фокус даље елаборације биће они дијелови дигиталног екосистема који се директно тичу јавне управе и сервиса из њене надлежности, односно конкретно Општине Теслић.

Успјешност развоја дигиталног екосистема из позиције јединице локалне самоуправе углавном се мјери хоризонталном и вертикалном повезаношћу са другим органима јавне управе, институцијама и агенцијама, те повезаност са иновативним привредним субјектима а посебно оним који дјелују на територији саме општине Теслић.

На територији општине Теслић не постоје научно-истраживачки центри, универзитети, предузетнички инкубатори, акцелератори, технолошки паркови и хабови, нити постоје предузећа која се баве ИКТ рјешењима. Из тога, може се закључити да орган управе Општина Теслић нема велики потенцијал у локалном екосистему, који би могао значајно допринијети процесу дигиталне трансформације органа управе и комуналних сервиса.

Препоруке:

Општина Теслић, обзиром на објективно ограничене капацитете иновационог екосистема, треба да креира иновативне капацитете интерно и да у том процесу развије механизме укључивања грађана и привреде у оном обиму колико то објективне могућности дозвољавају.

6 ВИЗИЈА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ И ПРИОРИТЕТИ СА ИНДИКАТОРИМА

Визија дигиталне трансформације Општине Теслић за предстојећи 5-годишњи период гласи:

Пословање и квалитета пружања услуга Општине Теслић према физичким и правним лицима засновано је на модерном и агилном безпапирном начину рада и корисничком искуству базираном на е-сервисима што афирмативно дјелује на развој привреде и привлачења инвеститора.

На основу налаза иницијалне процјене дигиталне спремности, документ Мапа пута дигиталне трансформације на период 5 година обухвата сљедеће генералне препоруке, које ће касније бити исказане кроз стратешке циљеве и конкретне мјере и пројекте за њихово постизање:

- (1) Формирање Радне групе од представника одјељења Општине Теслић релевантних за процес Дигиталне трансформације и обезбиједити институционалну подршку и програмску сарадњу на минимално 3-годишњи период са међународним институцијама од значаја за овај процес
- (2) Усвајање сета интерних правних аката потребних за успјешно вођење процеса дигиталне трансформације, са посебним фокусом на прописе у области заштите личних података и сајбер безбједности
- (3) Усвајање плана перманентне едукације запосленика у области ИКТ вјештина, те промовисати подизање свијести о важности и неопходности уласка у процес дигитализације и дигиталне трансформације

- (4) Ојачавање ИКТ инфраструктуре у самој згради Општине Теслић и удаљеним локацијама мјесних заједница и формирање сигурне везе између њих, те формирање серверског центра по стандардима за прикупљање, чување и обраду података
- (5) Набавка нових, или измјене и допуне у постојећим софтверским алатима, са циљем њихове спремности да одговоре на задатке у процесу дигиталне трансформације, првенствено ДМС и ЕРП, те њихова међусобна интеграција, као и интеграција са другим алатима и сервисима
- (6) Унаприједити управљање дигиталним подацима Општине Теслић формирањем Централног репозиторија просторних података о земљишту, имовини и сервисима Општине Теслић, базирано на интерактивном ГИС-у, и његова интеграција са другим алатима
- (7) Имплементација дигиталног потписа и печата у форми пилот пројекта, и примијенити га у обиму у којем тренутни законски прописи то дозвољавају
- (8) Креирање еСервис за Г2Ц, Г2Б и Г2Г услуге
- (9) Доношење Политика информационе безбједности и успоставити ИСМС система за сајбер заштиту

Поменути циљеви могу се груписати у неколико приоритета:

ПРИОРИТЕТ 1: Унаприједити ИКТ капацитете органа управе Општине Теслић за подизање временске ефикасности и трошковне ефективности⁶

Индикатор 1.1.: Повећање индекса дигиталне спремности у области менаџмент са 0,80 на 1,50.

Индикатор 1.2.: Повећање индекса дигиталне спремности у области интерни процеси са 1,20 на 2,00.

Индикатор 1.3.: Повећање индекса дигиталне спремности у области правна основа са 0,14 на 1,00.

ПРИОРИТЕТ 2: Извршити прелазак на безпапирно пословање органа управе Општине Теслић

⁶ СЦ1 се директно ослања на Стратешки циљ 2, Приоритет 2.1. у документу Стратегије развоја Општине Теслић и додатно га разрађује специфичним приоритетима и мјерама и у том смислу их је могуће пратити заједничким мјерама учинка

Индикатор 2.1.: Повећање индекса дигиталне спремности у области управљања инфраструктуром података са 0,90 на 1,50.

Индикатор 2.2.: Повећање индекса дигиталне спремности у области технолошке инфраструктуре 1,18 на 2,00.

Индикатор 2.3.: Повећање индекса дигиталне спремности у области пружања услуга са 1,29 на 2,00.

7 МЈЕРЕ И СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКТИ СА ИНДИКАТОРИМА

Проиритет	ПРИОРИТЕТ 1: Унаприједити ИКТ капацитете органа управе Општине Теслић за подизање временске ефикасности и трошковне ефикасности
Назив мјере	Унаприједити ИКТ капацитете органа управе Општине Теслић за подизање временске ефикасности и трошковне ефикасности
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Дигитална трансформација управе изискује потребу прилагођавања, укључујући законске, институционалне, технолошке и културне промјене. Опредијељеност на високом нивоу, посебно менаџмента, од кључне је важности за провођење неопходних реформи на благовремен и ефикасан начин. Водеће организације/институције у дигитализацији, показале су се да имају снажно водство, јасну визију и стратегију, ефикасно управљање, адекватну организациону структуру и осигурано финансирање. Код реализације стратешких пројеката водит ће се рачуна о принципима родне равноправности и једнаких могућности те прилагођеног корисничког дизајна. Ови принципи ће се уградити у интерне правилнике сходно могућностима.
Пројекти	Оснивање Радне групе за координацију и управљање процесом дигиталне трансформације Општине Теслић (у даљем тексту: Радна група) Формирање Одсјека за информатику Усвајање сета интерних правилника релевантних за процес дигиталне трансформације у области заштите података, сајбер безбједности, електронског пословања, обухватајући и акте именовања одговорних запослених за специфичне области гдје то законски постоји као обавеза Успостављање Географског информационог система (ГИС) и пуњење ГИС подацима о просторном и урбанистичком планирању, имовинско-правним односима Унапрјеђење постојећег Система за управљање документима (ДМС) и примјена електронског потписа и његова интеграција са Географским информационом системом (ГИС)

Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Радна група за координацију и управљање процесом дигиталне трансформације	Не постоји	Постоји, са јасним мандатом и редовно се састаје
	Одјељење за информатику	Не постоји	Формирано и попуњено
	Интерни акти за дигиталну трансформацију	Дјелимично	Употпуњено у области заштите података и сајбер безбједности и других областима, те одлукама о именовању одговорних лица за специфичне области
	Географски информациони систем	Не постоји	Успостављен ГИС и интегрисан са другим постојећим алатима уз опцију дијељења података са другим софтверским алатима путем прилагођених АПИ-ја, те са опцијом интеграције са будућим софтверским алатима и електронским сервисима.
	Систем за управљање документима	Ограничена употреба	Пуна употреба са примјеном електронског потписа и повезивање са другим софтверским алатима, првенствено ЕРП и

			ГИС типа, са циљем дијељења података и избегавање вишеструког уноса истих података.
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	300.000,00 КМ (буџет: 215.000,00 КМ; донатори и други извори: 85.000,00 КМ)		
Период имплементације мјере	2024-2027.		
Носиоци мјере	Општински начелник, Радна група		

Приоритет	ПРИОРИТЕТ 2: Извршити прелазак на безпапирно пословање органа управе Општине Теслић		
Назив мјере	Имплементација електронског потписа и електронских сервиса		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Дигитална трансформација управе изискује потребу прилагођавања, укључујући законске, институционалне, технолошке и културне промјене. Опредијељеност на високом нивоу, посебно менаџмента, од кључне је важности за провођење неопходних реформи на благовремен и ефикасан начин. Водеће организације/институције у дигитализацији, показале су се да имају снажно водство, јасну визију и стратегију, ефикасно управљање, адекватну организациону структуру и осигурано финансирање.		
Пројекти	Успоставити Г2Г е-сервиса са ИДДЕЕА са циљем елиминације прикупљања ЦИПС документа за грађане Имплементација електронског потписа Успостављање е-сервиса за праћење статус предмета у рјешавању у Општини Теслић Дигитализација постојеће архивске и регистратурне грађе закључно са 2023.		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Успостављање приступа на ИДДЕЕА регистар грађана – замјена за прикупљање ЦИПС-а	Није у примјени	У примјени

	Електронски потпис	Није у примјени	У примјени, прво интерно – неквалификовани, онда и екстерно квалификовани електронски потпис
	Успостављен е-сервис за праћење статуса предмета у рјешавању у Општини Теслић	Не постоји	Успостављен и оперативан е-сервис на службеној веб страници Општине Теслић
	Дигитализација архивске и регистратурне грађе	0 метара	X метара
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	200.000,00 КМ (50% буџет, 50% донаторска и друга средства)		
Период имплементације мјере	2024-2026.		
Носиоци мјере	Општински начелник, Радна група		

8 ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ, ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈУ

Дигитална трансформација је комплексан и захтјеван процес, који представља пут из тренутно затеченог стања у стање систем пуне флексибилности и безпапирног пословања. Визија дигиталне трансформације је универзални циљ, слика која се ствара као водиља гдје желимо доћи у годинама испред нас. За успјех овог процеса подједнако је важно постићи консензус о самој визији и препознати бенефите овог процеса, као и развити методологију реализације зацртаних циљева кроз појединачне стратешке програме и пројекте. Коришћење доступних модерних технологија треба схватити као коришћење модерних алата, али тај алат и даље мора бити чврсто у рукама оних који тај процес воде. Визија мора садржавати јасне, недвосмислене, мјерљиве и видљиве циљеве, видљиве прије свега из позиције корисника услуга јавне управе, првенственог грађана и приведе, али и међусобно увезивање органа јавне управе свих нивоа власти.

Кључни принципи за успјешну дигиталну трансформацију су:

- Управљати недостацима/празнинама: Празнина између мјеста гдје је Општина Теслић сада (процјена дигиталне спремности) и мјеста на којем бисте жељели бити након дигиталне трансформације (пиоритети из овог документа) могао би се значајно разликовати. Али без обзира на то колика је празнина, њоме се треба управљати и водити према коначном циљу.
- Поједноставити процес доношења одлука: Након што је у иницијалној анализи дефинисано гдје се Општина Теслић налази, која је визија и празнина између, могу се доносити одлуке о томе шта учинити. Ово звучи врло једноставно, али то се често поквари са великим плановима трансформације.
- Знати шта посматрати и мјерити: Надзор над реализацијом сложених пројеката или програма дигиталне трансформације није увијек тако једноставно. Ако се жели квалитетно усмјеравати и управљати дигиталном трансформацијом, на том путу се мора мјерити напредак, квалитет и постизање циљева.
- Усредоточити се и одредити приоритете: Умјесто развијања великих дугорочних планова као у традиционалним недигиталним пројектима, дигитални свијет је више орјентисан на акцију и фокусира се на извршавање инкремената. Што се тиче одређивања приоритета задатака или пројеката, потребно је ићи на оне промјене које носе највеће ризике, то су промјене с великом неизвјесношћу и великим утицајем.
- Никад не губити из вида цјелокупну слику: Често цијела управа мора бити енергизирана и инспирисана визијом како би успјешно извршила трансформацију. На оперативном нивоу за стварну реализацију пројеката потребно је заједничко разумијевање свих пројеката који су градивни елементи коначне цјелокупне слике тј. дигиталне трансформације. Активности координације и праћења имплементације ове Мапе пута треба бити дио мандата интерне Радне групе.
- Израђивати пилот пројекте: Нарочито када су у питању високоризични пројекти који имају велики утицај на укупни успјех, боље је брзо креирати пилот пројекте и поново

их редизајнирати ако су неуспјешни, него планирати све до краја да би се видео резултат.

- Учити и прилагођавати се: Грешке и повратне информације су извори трајног учења. У изради пилот пројеката, неизвјесности се замјењују налазима, а претпоставке чињеницама.

9 АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ТРИ ГОДИНЕ

ПРИОРИТЕТ 1: Унаприједити ИКТ капацитете органа управе Општине Теслић за подизање временске ефикасности и трошковне ефикасности									
Назив пројекта	Рок извршења	Очекивани крајњи резултат пројекта	Носилац (најмањи организациони дио)	ПЈИ2	Усваја се	Извори и износи планираних финансијских средстава у КМ			
					(Да/Не)	Извори	2024.	2025.	2026.
Формирање Радне групе	2024	Формирана Радна група за координацију и управљање дигиталном трансформацијом у Општини Теслић састављена од чланова Колегија и других запослених релевантних за процес, са јасним мандатом и мисијом	Кабинет Општинског начелника	/	НЕ	Буџетска средства	1.000,00	1.000,00	1.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	1.000,00	1.000,00	1.000,00
Формирање Одсјека за информатику	2024	Доношење Одлуке о измјени и допуни Одлуке о усвајању Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста	Општински начелник	/	НЕ	Буџетска средства	0,00	0,00	0,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	0,00	0,00	0,00
Усвајање пакета интерних процедура, правилника, упутстава, именовања и других подзаконских аката у областима релевантним за дигиталну трансформацију	2024	Усвајање аката као што су Правилник о сајбер безбједности и превенцији сајбер напада, Правилник о начину чувања и приступу личним подацима и други.	Општински начелник	/	ДА	Буџетска средства	0,00	0,00	0,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	0,00	0,00	0,00
Мјера 1.2. Имплементација софтверских алата за подршку пословним операција Општине Теслић									
Назив пројекта	Рок извршења	Очекивани крајњи резултат пројекта	Носилац (најмањи организациони дио)	ПЈИ2	Усваја се	Извори и износи планираних финансијских средстава у КМ			
					(Да/Не)	Извори	2024.	2025.	2026.
Имплементација Географског	2024	Израда пројектног	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	150.000,00	6.000,00	6.000,00

информационог система		задатка. Провођење поступка јавне набавке. Инсталација, тестирање и пуштање у рад. Интеграција ГИС са другим постојећим алатима, првенствено ДМС.				Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	150.000,00	6.000,00	6.000,00
Унапрјеђење постојећег Система за управљање документима	2025	Доношење Одлуке о измјени и допуни Одлуке о усвајању Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	30.000,00	6.000,00	6.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	30.000,00	6.000,00	6.000,00

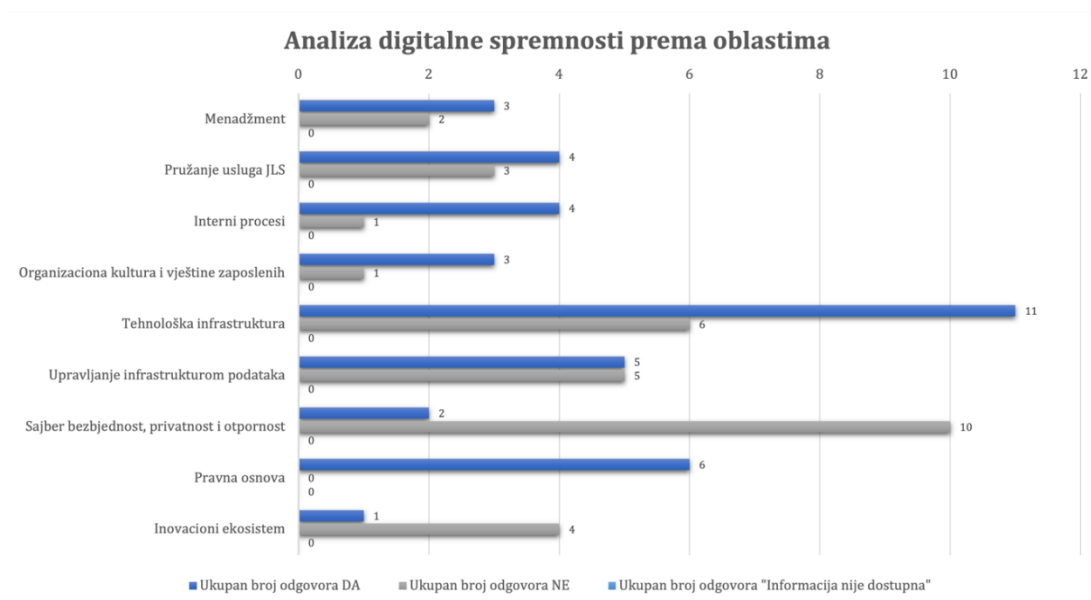
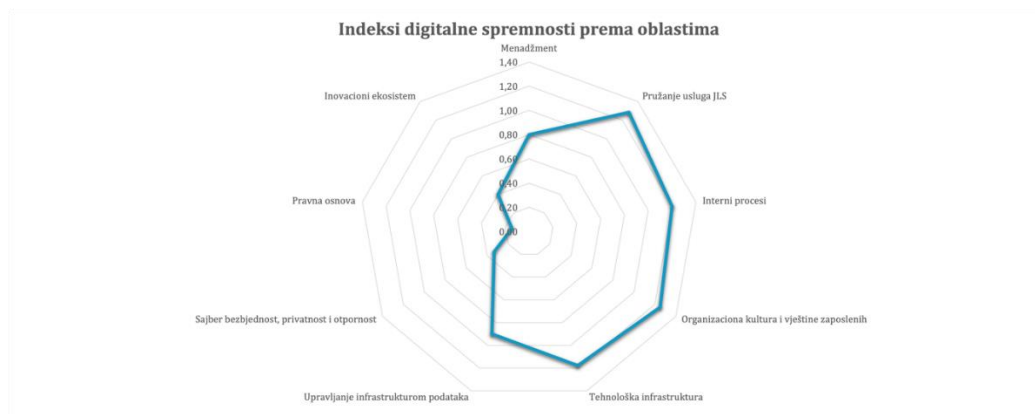
ПРИОРИТЕТ 2: Извршити прелазак на безпапирно пословање органа управе Општине Теслић									
Мјера 2.1. Имплементација електронских сервиса									
Назив пројекта	Рок извршења	Очекивани крајњи резултат пројекта	Носилац (најмањи организациони дио)	ПЛИ2	Усваја се	Извори и износи планираних финансијских средстава у КМ			
					(Да/Не)	Извори	Год 1	Год 2	Год 3
Успостављање е-сервиса Г2Г према ИДДЕЕА као службени приступ електронским евиденцијама грађана (ЦИПС)	2024.	Елиминација прикупљања ЦИПС потврда од грађана	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	0,00	0,00	0,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	0,00	0,00	0,00
Успостављање е-сервиса за праћење статуса управних и других предмета у рјешавању у органу управе Општина Теслић	2025	Активан и у потпуности функционалан е-сервис за информисање физичких и правних лица о статусу њихових захтјева и предмета у рјешавању у Општини Теслић	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	0,00	20.000,00	0,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	0,00	20.000,00	0,00
Мјера 2.2. Имплементација електронског потписа									
Назив пројекта	Рок извршења	Очекивани крајњи резултат пројекта	Носилац (најмањи организациони дио)	ПЛИ2	Усваја се	Извори и износи планираних финансијских средстава у КМ			
					(Да/Не)	Извори	2024	2025	2026

Набавка и имплементација сервиса електронског квалификованог и неквалификованог потписа и његова интеграција са ДМС	2025	Имплементиран са законом усклађен систем квалификованих и неквалификованих електронских потписа за све запослене у Општини Теслић	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	0,00	50.000,00	0,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	0,00	50.000,00	0,00
Дигитализација архивске и регистратурне грађе Општине Теслић и његово учитавање у постојећи ДМС	2026	Свеобухватно скенирање и дигитализација постојеће архивске и регистратурне грађе са намјеном електронског неограниченог чувања	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	0,00	0,00	150.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	0,00	0,00	150.000,00

ПРЕГЛЕД УКУПНИХ ПОТРЕБНИХ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МАПЕ ПУТА

УКУПНО ПО СТРАТЕШКОМ ЦИЉУ	Година	2024	2025	2026
Укупно Приоритет И у КМ :		181.000,00	13.000,00	13.000,00
Укупно Приоритет ИИ у КМ :		0,00	70.000,00	150.000,00
Укупно у КМ :	Укупно	181.000,00	83.000,00	163.000,00

10 ПРОЦЕНА ДИГИТАЛНЕ СПРЕМНОСТИ ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ

Oblast	Indeks	Ukupan broj odgovora DA	Ukupan broj odgovora NE	Ukupan broj odgovora "Informacija nije dostupna"
Menadžment	0,80	3	2	0
Pružanje usluga JLS	1,29	4	3	0
Interni procesi	1,20	4	1	0
Organizaciona kultura i vještine zaposlenih	1,25	3	1	0
Tehnološka infrastruktura	1,18	11	6	0
Upravljanje infrastrukturom podataka	0,90	5	5	0
Sajber bezbjednost, privatnost i otpornost	0,33	2	10	0
Pravna osnova	0,14	6	0	0
Inovacioni ekosistem	0,40	1	4	0

11 ПРИЛОГ 1: РАСПОРЕД ПОСЈЕТА

Посјета #1: 03.11.2023.године	Посјета #2: 14.12.2023.године
10:00 - 15:00 часова	11:00 – 15:00 часова
• Самира Зеленбабић • Љубиша Вуковић • Драган Мишић • (још 9 запослених)	Листа присутних и организационих јединица: • Милан Миличевић, општински начелник • Самира Зеленбабић • Драган Мишић • Љубиша Вуковић • (још 10 запослених)

12 ПРИЛОГ 2: ЛИСТА СЛУЖБЕНИХ РЕГИСТАРА И ЕВИДЕНЦИЈА

ЛИСТА ИНТЕРНИХ РЕГИСТАРА И ЕВИДЕНЦИЈА

БРОЈ ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЈЕДИНИЦЕ	НАЗИВ ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЈЕДИНИЦЕ	НАЗИВ ЕВИДЕНЦИЈЕ / РЕГИСТРА / БАЗЕ ПОДАТАКА	СОЛ	МИЦРОСОФТ АЦЦЕСС	МИЦРОСОФТ ЕХЦЕЛ	МИЦРОСОФТ WORD	ПАПИР	СОФТВЕРСКИ АЛАТ
01	Скупштинска служба	Радна тијела и групе				X		
01	Скупштинска служба	Регистар прописа објављених у Службеном гласнику ЈЛС				X		
01	Скупштинска служба	Списак предсједника и замјеника Савјета мјесних заједница ЈЛС			X	X		
02	Кабинет градоначелника	Листа медија			X	X		
03	Одјељење за финансије	Регистар плата		X				
03	Одјељење за финансије	Регистар имовине (покретне и/или непокретне)	X					

ЛИСТА СЛУЖБЕНИХ РЕГИСТАРА И ЕВИДЕНЦИЈА ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ

СОФТВЕРСКИ АЛАТ ИЛИ Е-СЕРВИС	ТИП АЛАТА	НАПОМЕНЕ	ТИП БАЗЕ	НАБАВКА	ПЕРИОД УПОТРЕБЕ	ПРОИЗВОЂАЧ	УГОВОР О ОДРЖАВАЊУ
					ОД-ДО		
ДОЦУНОВА Документ менаџмент	Цлиент –сервер апликација	Систем управљања општинским документима намењен дигиталном праћењу процеса решавања, чувања, комуникације и архивирања општинских предмета у складу са важећим законским прописима из области канцеларијског пословања и архивске грађе.	МССОЛ	-	2008-2023	Итинерис д.о.о	Да
НОВА ПАНЕЛ - Буџет , рачуноводство и резервације	Цлиент –сервер апликација	Интегрални финансијски софтвер за буџет и финансије	МССОЛ	-	2008-2023	Итинерис д.о.о	Да
НОВА ПАНЕЛ – Плате и додатна примања	Цлиент –сервер апликација	Интегрални финансијски софтвер	МССОЛ	-	2008-2023	Итинерис д.о.о	Да
НОВА ПАНЕЛ - Стална средства	Цлиент –сервер апликација	Интегрални финансијски софтвер	МССОЛ	-		Итинерис д.о.о	Да
НОВА ПАНЕЛ - Кадровска евиденција	Цлиент –сервер апликација	Интегрални финансијски софтвер	МССОЛ	-		Итинерис д.о.о	Да
НОВА ПАНЕЛ - Благајна	Цлиент –сервер апликација	Интегрални финансијски софтвер	МССОЛ	-		Итинерис д.о.о	Да
ЕСИО - Електронска овјера документат	Веб апликација/цлиент сервер апликација	Софтверско рјешење за електронску овјеру докумената са интегрисаним електронским потписом и електронском сертификационом књигом. Програм подржава овјеру фотокопија докумената, потписа и кућних листа.	МССОЛ	-	2012-2023	Комтел	Не
Спица Тиме&Спаце Софтвере	Веб Апликација	Интегрисани систем за управљање радном снагом, укључујући контролу приступа и управљање радним временом. Одговорности: Инсталација, конфигурација, дозволе, подршка, едукација.	МССОЛ	-	2022-2023	Шпица Системс	Да
Финасијска евиденција корисника стамбено комуналних накнада	Веб Апликација	Финасијска евиденција комуналних корисника	ПостгреОЛ	-	2010-2023	ЗЕЉУС С.П	Да
ИОС – Пословни субјекти	Веб Апликација	регистрација и праћење рада предузећа	МССОЛ	-	2010-2015	Спидер Веб д.о.о	Не

ИОС- Самостални предузетници	Веб Апликација	регистрација самосталних предузетника и превоз за сопствене потребе	МССОЛ	-	2010-2023	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС- Јавни превоз	Веб Апликација	Регистар јавних превозника општине Теслић	МССОЛ	-	2010-2023	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС - Пољопривредник	Веб Апликација	Регистрација и праћење пољопривредних газдинстава и подстицаја	МССОЛ	-	2012-2018	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС – урбанистичке сагласности	Веб Апликација	Регистра дозвола, урбанистичких сагласности и скениране документације за грађевинске објекте општине Теслић	МССОЛ	-	2012-2022	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС - употребне дозволе	Веб Апликација	Регистар употребних дозвола И скениране документације општине Теслић	МССОЛ	-	2012-2022	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС – Грађевинске дозволе	Веб Апликација	Регистар грађевинских дозвола И скениране документације Општине Теслић	МССОЛ	-	2012-2022	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС –Еколошке дозволе	Веб Апликација	Регистар грађевинских дозвола И скениране документације општине Теслић	МССОЛ	-	2012-2022	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС – Стамбено комунални корисници	Веб Апликација	Регистар стамбено-комуналних корисника општина Теслић	МССОЛ	-	2012-2023	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС - Људски ресурси	Веб Апликација	Евиденција и праћење људских ресурса за потребе општине	МССОЛ	-	2014-2023	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС - Путни налози	Веб Апликација	База података службених путовања и кориштења службених аутомобиле	МССОЛ	-	2008-2012	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС - Регистар једнократних помоћи становништву	Веб Апликација	Праћење финансијских дотација становништву и угрожених категорија	МССОЛ	-	2016-2023	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС - Регистар једнократних новчаних помоћи и кредита борачкој популацији.	Веб Апликација	Регистар финансијских помоћи борачкој популацији	МССОЛ	-	2016-2023	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС - Регистар радних књижица	Веб Апликација	Регистар радних књижица грађана Града Теслића и праћење свих промјена у вези са запошљавањем грађана	МССОЛ	-	2018-2023	Спидер Веб д.о.о	Не

ИОС - Извјештаји	Веб Апликација	Извјештаји за сваки модул према различитим критеријима	МССОЛ	-	2010-2023	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС - Стамбено комунални ДМС	Веб Апликација	Интерни систем управљања документима са интегрисаним квалификованим дигиталним потписом	МССОЛ	-	2012-2023	Спидер Веб д.о.о	Не
Борци	Веб Апликација	Евидениција борачке категорије	МариаДБ	-	2020-2023	Комтел доо	Не
ИТ опрема	Веб Апликација	Ассетс манаџмент - Фрее Снипе опен соурце	МариаДБ	-	2021-2023	Општина Теслић	Не
Хелп деск	Веб Апликација	Хлеп деск Софтвер за подршку корисницима – Фрее опен соурце	МариаДБ	-	2021-2023	Хеск	Не
Интерни веб портал	Веб портал	Јоомла ЦМС, Опен соурце	МуСол	-	2012-2023	Општина Теслић	Не
ГИС	Веб апликација	Тренутно се не користи	-	-	2012-2020	ИНОВА	Не
Веб портал општине Теслић	Веб портал	Званична презентација општине Теслић. ВордПресс ЦМС. https://www.opstinateslic.цом/	МуСол	-	2008-2023	Општина Теслић	Не
ИНВЕСТ ИН ТЕСЛИЦ (Инвестициони портал Општине Теслић)	Веб портал	Званична презентација општине Теслић. ВордПресс ЦМС. https://www.opstinateslic.цом/	МуСол	-	2020-2023	Општина Теслић	Не
Е-РЕГИСТАР	Веб апликација	Електронски регистар управних поступака. . ПХП (ларавел)	МуСол	-	2020-2022	Комтел	Не
Кендо Манаџер	Веб апликација	Онлине Он-премисе софтвер за управљање пројектима намењен за сарадњу између интерних и екстерних учесника у пројекту.	МариаДБ	-	2018-2023	Комтел	Не
ТЕСЛИЦ МАРКЕТ	Веб апликација	Ецоммерце Интернет платформа за промоцију и продају домаћих пољопривредних производа – цустом фрее опен соурце. https://теслицмаркет.цом/	МуСол	-	2022-2023	Општина Теслић	Не
Е-ЦИТИЗЕН	Веб апликација	Веб Портал еЦитизен развијен је у оквиру Пројекта опћинског околишног управљања (МЕГ2) – УНДП	мусол	-	2020-2023	УНДП	Не

ЛИСТА СЛУЖБЕНИХ РЕГИСТАРА И ЕВИДЕНЦИЈА ДРУГИХ ОРГАНА УПРАВЕ

СОФТВЕРСКИ АЛАТ ИЛИ Е-СЕРВИС	ОПИС	НАДЛЕЖНО ОДЈЕЉЕЊЕ-СЛУЖБА КОРИСНИК У ЈЛС	ТИП АЛАТА	НАДЛЕЖНА ИНСТИТУЦИЈА - ВЛАСНИК	НАЧИН ПРИСТУПА
Е-МАТИЦАР	Централна база личних података грађана Републике Српске	Одјељење за општу управу са службом за правну помоћ	Веб апликација	Министарство управе и локалне самоуправе Републике Српске	Електронски сертификат путем смарт картице
Евиденцију о јединственим матичним бројевима (ЈМБ)	Централна база података Агенције за идентификациона документа, регистре и размјену података Босне и Херцеговине (ИДДЕЕА).	Одјељење за општу управу са службом за правну помоћ	Веб апликација	Агенције за идентификациона документа, регистре и размјену података Босне и Херцеговине (ИДДЕЕА)	Електронски сертификат путем смарт картице
СОФИ - Финансијски софтвер Министарства финансија	Софтверска апликација за трезорско финансијско пословање градова и општина Републике Српске.	Одељење за финансије	Веб апликација	Министарство финансија Републике Српске	Корисничко име и лозинка
ЈИС	Јединствени информациона систем за регистрацију пословних корисника Министарства привреде и предузетништва	Одјељење за привреду и пољопривреду	Веб апликација	Министарство привреде и предузетништва Републике Српске	Електронски сертификат путем смарт картице
АДРЕСНИ РЕГИСТАР И РЕГИСТАР ПРОСТОРНИХ ЈЕДИНИЦА	Адресни регистар и регистар просторних јединица Републике Српске	Одјељење за просторно уређење, Одјељење за стамбено-комуналне послове	Веб апликација	Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове РС	Електронски сертификат/корисничко име и лозинка
Регистар Бораца	Јединствени регистар бораца бораца Републике Српске	Одјељење за борачко-инвалидску заштиту	Цлијент – сервер апликација	Министарство рада и борачко-инвалиске заштите Републике Српске	Корисничко име и лозинка
Регистар новчаних казни	Регистар новчаних казни и прекршајне евиденције	Одељење за инспекцијске послове са комуналном полицијом	Веб апликација	Министарство унутрашњих послова РС	ВПН/Корисничко име и лозинка

13 ПРИЛОГ 4: СОФТВЕРСКИ АЛАТИ У ВЛАСНИШТУ ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ

СОФТВЕРСКИ АЛАТ ИЛИ Е-СЕРВИС	ТИП АЛАТА	НАПОМЕНЕ	ТИП БАЗЕ ПОДАТАКА	НАБАВКА	ПЕРИОД УПОТРЕБЕ	ПРОИЗВОЂАЧ	УГОВОР О ОДРЖАВАЊУ
					ОД-ДО		
ДОЦУНОВА Документ менаџмент	Цлиент –сервер апликација	Систем управљања општинским документима намењен дигиталном праћењу процеса решавања, чувања, комуникације и архивирања општинских предмета у складу са важећим законским прописима из области канцеларијског пословања и архивске грађе.	МССОЛ	-	2008-2023	Итинерис д.о.о	Да
НОВА ПАНЕЛ - Буџет , рачуноводство и резервације	Цлиент –сервер апликација	Интегрални финансијски софтвер за буџет и финансије	МССОЛ	-	2008-2023	Итинерис д.о.о	Да
НОВА ПАНЕЛ – Плате и додатна примања	Цлиент –сервер апликација	Интегрални финансијски софтвер	МССОЛ	-	2008-2023	Итинерис д.о.о	Да
НОВА ПАНЕЛ - Стална средства	Цлиент –сервер апликација	Интегрални финансијски софтвер	МССОЛ	-		Итинерис д.о.о	Да
НОВА ПАНЕЛ - Кадровска евиденција	Цлиент –сервер апликација	Интегрални финансијски софтвер	МССОЛ	-		Итинерис д.о.о	Да
НОВА ПАНЕЛ - Благајна	Цлиент –сервер апликација	Интегрални финансијски софтвер	МССОЛ	-		Итинерис д.о.о	Да
ЕСИО - Електронска овјера документат	Веб апликација/цлиент сервер апликација	Софтверско рјешење за електронску овјеру докумената са интегрисаним електронским потписом и електронском сертификационом књигом. Програм подржава овјеру фотокопија докумената, потписа и кућних листа.	МССОЛ	-	2012-2023	Комтел	Не
Спица Тиме&Спаце Софтвере	Веб Апликација	Интегрисани систем за управљање радном снагом, укључујући контролу приступа и управљање радним временом. Одговорности: Инсталација, конфигурација, дозволе, подршка, едукација.	МССОЛ	-	2022-2023	Шпица Системс	Да
Финасијска евиденција корисника стамбено комуналних накнада	Веб Апликација	Финасијска евиденција комуналних корисника	ПостгреОЛ	-	2010-2023	ЗЕЉУС С.П	Да
ИОС – Пословни субјекти	Веб Апликација	регистрација и праћење рада предузећа	МССОЛ	-	2010-2015	Спидер Веб д.о.о	Не
ИОС- Самостални предузетници	Веб Апликација	регистрација самосталних предузетника и превоз за сопствене потребе	МССОЛ	-	2010-2023	Спидер Веб д.о.о	Не

ИОС- Јавни превоз	Веб Апликација	Регистар јавних превозника општине Теслић	МССОЛ	-	2010-2023	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС - Пољопривредник	Веб Апликација	Регистрација и праћење пољопривредних газдинстава и подстицаја	МССОЛ	-	2012-2018	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС – урбанистичке сагласности	Веб Апликација	Регистра дозвола, урбанистичких сагласности и скениране документације за грађевинске објекте општине Теслић	МССОЛ	-	2012-2022	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС - употребне дозволе	Веб Апликација	Регистар употребних дозвола И скениране документације општине Теслић	МССОЛ	-	2012-2022	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС – Грађевинске дозволе	Веб Апликација	Регистар грађевинских дозвола И скениране документације Општине Теслић	МССОЛ	-	2012-2022	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС –Еколошке дозволе	Веб Апликација	Регистар грађевинских дозвола И скениране документације општине Теслић	МССОЛ	-	2012-2022	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС – Стамбено комунални корисници	Веб Апликација	Регистар стамбено-комуналних корисника општина Теслић	МССОЛ	-	2012-2023	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС - Људски ресурси	Веб Апликација	Евиденција и праћење људских ресурса за потребе општине	МССОЛ	-	2014-2023	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС - Путни налози	Веб Апликација	База података службених путовања и кориштења службених аутомобиле	МССОЛ	-	2008-2012	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС - Регистар једнократних помоћи становништву	Веб Апликација	Праћење финансијских дотација становништву и угрожених категорија	МССОЛ	-	2016-2023	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС - Регистар једнократних новчаних помоћи и кредита борацкој популацији.	Веб Апликација	Регистар финансијских помоћи борацкој популацији	МССОЛ	-	2016-2023	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС - Регистар радних књижица	Веб Апликација	Регистар радних књижица грађана Града Теслића и праћење свих промјена у вези са запошљавањем грађана	МССОЛ	-	2018-2023	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС - Извјештаји	Веб Апликација	Извјештаји за сваки модул према различитим критеријима	МССОЛ	-	2010-2023	Спидер Веб д.о.о	He
ИОС - Стамбено комунални ДМС	Веб Апликација	Интерни систем управљања документима са интегрисаним квалификованим дигиталним потписом	МССОЛ	-	2012-2023	Спидер Веб д.о.о	He

Борци	Веб Апликација	Евидениција борачке категорије	МариадБ	-	2020-2023	Комтел доо	Не
ИТ опрема	Веб Апликација	Ассетс манаџмент - Фрее Снипе опен соурце	МариадБ	-	2021-2023	Општина Теслић	Не
Хелп деск	Веб Апликација	Хлеп деск Софтвер за подршку корисницима – Фрее опен соурце	МариадБ	-	2021-2023	Хеск	Не
Интерни веб портал	Веб портал	Јоомла ЦМС, Опен соурце	МуСқл	-	2012-2023	Општина Теслић	Не
ГИС	Веб апликација	Тренутно се не користи	-	-	2012-2020	ИНОВА	Не
Веб портал општине Теслић	Веб портал	Званична презентација општине Теслић. ВордПресс ЦМС. хтпс://www.opstinateslic.com/	МуСқл	-	2008-2023	Општина Теслић	Не
ИНВЕСТ ИН ТЕСЛИЦ (Инвестициони портал Општине Теслић)	Веб портал	Званична презентација општине Теслић. ВордПресс ЦМС. хтпс://www.opstinateslic.com/	МуСқл	-	2020-2023	Општина Теслић	Не
Е-РЕГИСТАР	Веб апликација	Електронски регистар управних поступака. . ПХП (ларавел)	МуСқл	-	2020-2022	Комтел	Не
Кендо Манаџер	Веб апликација	Онлине Он-премисе софтвер за управљање пројектима намењен за сарадњу између интерних и екстерних учесника у пројекту.	МариадБ	-	2018-2023	Комтел	Не
ТЕСЛИЦ МАРКЕТ	Веб апликација	Ецоммерце Интернет платформа за промоцију и продају домаћих пољопривредних производа – цустом фрее опен соурце. хтпс://teslicmarket.com/	МуСқл	-	2022-2023	Општина Теслић	Не
Е-ЦИТЗЕН	Веб апликација	Веб Портал еЦитизен развијен је у оквиру Пројекта опћинског околишног управљања (МЕГ2) – УНДП	мусқл	-	2020-2023	УНДП	Не

14 ПРИЛОГ 5: ПОПИС ХАРВДЕРСКЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ

ОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА	ПОДОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА	КОМПЈУТЕРИ		СКЕНЕРИ	ШТАМПАЧИ И КОПИРИ				УПС
		ДЕСКТОП	ЛАПТОП		Л	МФ	К	М	
КАБИНЕТ НАЧЕЛНИКА		6	2	-	4	-	1		-
СТРУЧНА СЛУЖБА		1	2	-	1	1			
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ОПШТУ УПРАВУ СА СЛУЖБОМ ЗА ПРАВНУ ПОМОЋ	ОДСЈЕК ЗА ГРАЂАНСКА ПИТАЊА И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ	15			8	3			
	ОДСЈЕК ЗА ОДНОСЕ СА ЈАВНОШЋУ И ГРАЂАНСКА ПИТАЊА	3			2	1			
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ	ОДСЈЕК ЗА ИМОВИНУ	3							
	ОДСЈЕК ЗА ПРОСТОРНИ ПЛАН И ГРАЂЕЊЕ	7		1	5	2	1		
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА СТАМБЕНО КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ	ОДСЈЕК ЗА ИЗГРАДЊУ И УРЕЂЕЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА	5			3		1		
	ОДСЈЕК ЗА ПОСЛОВЕ САОБРАЋАЈА И ПАРКИНГ СЛУЖБА	1			1				
	ОДСЈЕК ЗА СОЦИЈАЛНО САТНОВАЊЕ И КОМУНАЛНУ НАКНАДУ И КОМУНАЛНУ ПОТРОШЊУ	4			2				
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И ПОЉОПРИВРЕДУ	ОДСЈЕК ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ	6	2		3				
	ОДСЈЕК ЗА ПРИВРЕДУ	5	-	1	3				
	ОДСЈЕК ЗА ЛОКАЛНИ РАЗВОЈ И ЕУ ИНТЕГРАЦИЈЕ	1	3	1	3				
ОДЈЕЉЕЊЕ БОРАЧКО ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ		7			4	2			
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ФИНАНСИЈЕ		14			4	2			
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ С АКОМУНАЛНОМ ПОЛИЦИЈОМ		17		2	8	1	1		
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ДРУШТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ		7	1	1	6	1			
	ОДСЈЕК ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ И ПРОЈЕКТЕ ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА	1							
ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА		1			1				
СЛУЖБА ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ	КОПИРНИЦА	1							
		3			1				
МЈЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ		6			6				

15 ПРИЛОГ 6: ОПРЕМЉЕНОСТ СЕРВЕР САЛЕ

МОДЕЛ	ТИП ОПРЕМЕ	ОПИС	ОС/апликације	КОЛИЧИНА
ДЕЛЛ PowerEdge	Сервер	Филе сервер	Windows сервер 2008, МССОЛ 2008	1
ХП	Сервер	Дхцп, активе директору, домаин контроллер, Интернет Информацион Сервицес-ИИС , Групп Полицу, маил сервер, VMware	Windows сервер 2012, MS SQL 2008	1
ДЕЛЛ	ПЦ	Тиме сервер- евиденција радног времена	Windows Сервер 2016, МССОЛ експрес 2017	1
Цисцо СГ220-50	Свитцхс	Гигабит Смарт Свитцхс 50-Порт	Цисцо ОС	3
Фортинет ФортиGate 60Ф	Фиреуолл	Лан Фиреуолл	-	1
Цисцо 892	Интегретед Сервицес Роутерс	Интегретед Сервицес Роутерс за приступ е-Матичар апликацији	Цисцо ОС	1
Цисцо АСА 5505	Фиреуолл И ВПН	Сигурносно повезивање матичних канцеларија са лан мрежом Општине Теслић путем ВПН тунела	Цисцо ОС	1
Јунипер Сг20	Сецуре сервицес gateway	Сигурносно повезивање и приступ Централној бази података Агенције за идентификациона документа, регистре и размјену података Босне и Херцеговине (ИДДЕЕА).	-	1
АПЦ УПС	УПС	Резервно напајање сервера	-	1
Хлађење	Клима	Одржавање температуре на 21 °Ц	-	1
Антистатички под	-	-	-	-
Интернет прикључак		Мах биз 100/100 Мбпс	адсл	

16 ПРИЛОГ 7: ФРЕКВЕНЦИЈА ПРУЖАЊА СЕРВИСА ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ

БРОЈ ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА	НАЗИВ УСЛУГЕ	БРОЈ ПРУЖЕНИХ УСЛУГА У 2023.ГОДИНИ (закључно 30.09)	БРОЈ ПРУЖЕНИХ УСЛУГА У 2022.ГОДИНИ	БРОЈ ПРУЖЕНИХ УСЛУГА У 2021.ГОДИНИ
04	Одјељење за просторно уређење	Издавање грађевинских дозвола	40	60	42
04	Одјељење за просторно уређење	Издавање локацијских услова	205	176	107
04	Одјељење за просторно уређење	Издавање употребних дозвола	43	31	51

17 ПРИЛОГ 8: ПОДЗАКОНСКИ АКТИ ОПШТИНЕ ТЕСЛИЋ

Инвентурна листа ИКТ опреме	ДА
Каталог софтвера (са евиденцијом и роком важења уговора о одржавању и редовном ажурирању)	ДА
Листа евиденција, регистара, база података, Ехцел евиденције (интерне, у власништву ЈЛС, и екстерне, централизоване на нивоу Републике Српске и Босне и Херцеговине)	НЕ
Информација о збиркама личних података	НЕ
Мапа пословних процеса, израђена у склопу Финансијског управљања и контроле (ФУК), са Процјеном ризика	У изради
Правилник о приступу информацијама (обавеза из Закона о заштити личних података БиХ, члан 11, став 3), кроз више аката и то Правилник о спровођењу Закона о заштити личних података БиХ и Плана заштите личних података	Н/А
Правилник о заштити личних и службених података (обавеза из Закона о заштити личних података БиХ, члан 11, став 4), кроз више одвојених аката и то Правилник о спровођењу Закона о заштити личних података БиХ, План заштите личних података и Упутство о видео надзора	Н/А
Процедура прикупљања, обраде и дистрибуције материјала за Скупштину и радна тијела Скупштине, кроз акте Пословника Скупштине и Годишњег плана рада Скупштине	НЕ
Евиденција о запосленима (државни службеници и намјештеници), кроз Централни регистар запослених (МУЛС), те локално кроз папирну или електронску кадровску евиденцију	ДА
Упутство за унос, контролу и обраду података кадровске евиденције	ДА
Евиденција радног времена	ДА
Евиденција о обрачунатим и исплаћеним плаћама и накнадама за запослене (Закон о буџетима РС), Образац 1002 кроз Портал Пореске управе РС	ДА
Евиденција пољопривредника	ДА, приступ на АПИФ
Механизми контроле приступа, заштите и превенције злоупотребе база података	ДА
Упутство о начину достављања података садржаних у матичним књигама рођених и матичним књигама држављана које воде мјесне канцеларије на подручју ЈЛС и матична служба органа управе ЈЛС	НЕ
Упутство о поступању по пријавама путем апликације за пријаву сумње на корупцију и друге неправилности	ДА
Правилник о комуникацијама	НЕ